

Cities After Dark

Grad Zadar

Integrirani Akcijski Plan

Cities After Dark – Integrirani akcijski plan

1. Sažetak

Noćna ekonomija skup je gospodarskih i društvenih aktivnosti koje se odvijaju u večernjim i noćnim satima, u razdoblju od 18.00 sati navečer do 6.00 sati ujutro, te omogućuju kontinuirano funkcioniranje grada. U tom kontekstu, uključuju mobilnost (javni prijevoz, taksi i druge usluge koje omogućuju kretanje građana i posjetitelja noću), kulturne programe, ugostiteljske sadržaje i usluge koji oblikuju noćni društveni život grada, kao i sigurnost (rad policije, komunalne službe i drugih sustava), logistiku (aktivnosti vezane uz opskrbu, održavanje) i djelovanje hitnih službi. Iako noćna ekonomija donosi značajne gospodarske, kulturne i društvene koristi, istovremeno postavlja izazove u pogledu sigurnosti, buke, svjetlosnog onečišćenja i kvalitete života stanovnika. Upravo zbog složenosti, učinkovito upravljanje zahtijeva integriran, uravnotežen i participativan pristup koji povezuje različite sektore i interese te omogućuje usklađeno donošenje odluka.

Grad Zadar prepoznao je projekt *Cities After Dark* (dio Europskog programa URBACT IV) kao relevantan okvir za promišljanje i unaprjeđenje vlastitih razvojnih izazova povezanih s noćnom ekonomijom. Projekt se provodio od lipnja 2023. do kraja 2025. godine pod koordinacijom Grada Brage (Portugal) te je okupio deset europskih gradova (uključujući Varnu, Tallinn, Pirej, Pariz, Nikoziju, Genovu, Budvu i Centar za strateška istraživanja i društveno-gospodarski razvoj iz Malage) koji se suočavaju sa sličnim izazovima, osobito u kontekstu turizmom potaknute noćne ekonomije. Projekt je time omogućio i razmjenu znanja i iskustava među gradovima sudionicima.

Kao grad koji se kontinuirano razvija i jedno je od važnijih turističkih odredišta na Jadranu, Zadar svakodnevno traži ravnotežu između potreba posjetitelja, gospodarskih aktera i stanovnika. Noćna događanja i sadržaji danas su pretežito koncentrirani u gradskom središtu. Istodobno, povijesna jezgra, zaštićena kao kulturno-povijesna cjelina, a njezini dijelovi upisani su i na UNESCO-ov Popis svjetske baštine, zahtijevaju osobito pažljiv i promišljen pristup razvoju noćnih sadržaja.

Sudjelovanjem u mreži *Cities After Dark*, Grad Zadar nastoji razviti model noćne ekonomije koji potiče kvalitetu i raznolikost noćnih sadržaja, a istodobno doprinosi očuvanju kvalitete života lokalne zajednice. Naglasak se stavlja na diversifikaciju ponude izvan vrhunca turističke sezone, kao i na prostornu i programsku redistribuciju noćnih aktivnosti. Poseban interes Grada Zadra leži u razvoju inovativnih modela uključivanja dionika, jačanju procesa sukreiranja javnih politika te boljoj integraciji različitih gradskih odjela u upravljanju gradom tijekom noći. Iskustva participativnih inicijativa, poput KwartArt festivala ili revitalizacije javnih prostora kroz umjetničke i svjetlosne intervencije, potvrđuju potencijal noćnih aktivnosti kao alata za jačanje lokalne zajednice, kulturnog identiteta i održivog urbanog razvoja.

Kroz projekt *Cities After Dark*, Grad Zadar Integriranim akcijskim planom postavlja strateški okvir za koordinirano i dugoročno upravljanje noćnom ekonomijom. Plan je usmjeren na stvaranje održivog, sigurnog i inkluzivnog grada, u kojem su razvoj, zaštita prostora i kvaliteta života uravnoteženi - kako danju, tako i noću.

2. Uvod

2.1 Uvod u projekt Cities After Dark i njegov tematski fokus

Cities After Dark prva je mreža gradova sufinancirana sredstvima EU-a koja istražuje različite dimenzije urbanog tkiva noću. Pod vodstvom Brage, ova mreža obuhvaća deset gradova, uključujući Pariz, Tallinn, Nikoziju, Malagu, Genovu, Varnu, Pirej, Zadar i Budvu. Zajednički je cilj iskoristiti potencijal noćne ekonomije za rast, održivost i oporavak nakon pandemije bolesti COVID.

Utjecaj pandemije na noćnu ekonomiju ukazao je na ranjivost sektora poput kulture i zabave, koji se bore za oporavak na razinu prije pandemije. U isto vrijeme, pandemija je naglasila potrebu za rekonfiguracijom noćnih gradskih službi i funkcija. „Noćna ekonomija“ sastoji se od aktivnosti koje su ključne za funkcioniranje grada 24 sata dnevno i igraju značajnu ulogu u globalnom gospodarstvu. Obuhvaća različite sektore kao što su mobilnost, zabava, ugostiteljstvo, hitne službe, sigurnost, logistika, usluge itd. Noćni život važan je čimbenik za turizam u mnogim gradovima, koji se suočava s različitim izazovima kao što su sigurnost, regulacija i utjecaji na okoliš (buka i svjetlosno onečišćenje). Na vlastima je da uravnoteže razvoj noćne ekonomije s kvalitetom života stanovnika. Noćna ekonomija je dinamična i ima značajan utjecaj na urbani život. Nudi gospodarske, kulturne i društvene prilike, ali i zahtijeva pažljivo upravljanje kako bi se suočila sa svojim specifičnim izazovima.

Ključni izazovi u urbanim područjima povezani su s održivošću, bilo da se radi o turizmu, mobilnosti, inovacijama, aspektima okoliša, gospodarstvu itd. U isto vrijeme, ispreplitanje različitih sektora i aktivnosti vezanih posebice za turizam, što je izuzetno važno za gospodarski razvoj Zadra, zahtijeva učinkovito i integrirano upravljanje, uvijek s krajnjim ciljem poboljšanja kvalitete života lokalnog stanovništva.

2.2 Uvod u vaš grad i zašto ste odlučili sudjelovati u projektu Cities After Dark

Smješten na dalmatinskoj obali, Zadar je peti po veličini grad u Hrvatskoj s 70.770 stanovnika. Nakon osamostaljenja Hrvatske 1991. godine, turizam je brzo postao najvažniji sektor lokalnog gospodarstva, nakon čega slijede građevinarstvo i riboprerađivačka djelatnost (koje su zajedno s industrijom bile najvažnije djelatnosti prije devedesetih godina 20. stoljeća). Brodarstvo je još jedan ključni sektor za Zadar, koji je dom najveće brodarske tvrtke u zemlji, a koja čini 40% hrvatske trgovačke flote.

Zadar je već dugo jedan od gradova s najvećim gospodarskim rastom u Hrvatskoj, a stopa nezaposlenosti jedna je od najnižih u zemlji i iznosi oko 7%. Strateški položaj na Jadranu i obnova središta grada, s jedinstvenom kombinacijom rimskih ruševina, srednjovjekovnih crkava i mletačkih zidina, potaknuli su turizam u Zadru, osobito u ljetnim mjesecima. Obnova rive i stvaranje jedinstvenih atrakcija kao što su Morske orgulje i Pozdrav Suncu privukli su značajan broj posjetitelja u posljednjem desetljeću (gotovo 520.000 dolazaka u 2022., +42% u odnosu na 2021.). Luka Zadar igra ključnu ulogu u trgovini i prijevozu, služeći kao putnički terminal za trajekte koji povezuju grad s obližnjim otocima (više od 300 u zadarskom arhipelagu) i obalnim gradovima, dok je nova luka za kruzere posljednjih godina potaknula ovu vrstu turizma u gradu. Zadar ima dobar geoprometni položaj. Najvažnija cesta za područje Grada je autocesta A1 Zagreb - Split - Ploče, koja ima važnu ulogu u povezivanju sjevernog i južnog dijela Republike Hrvatske te povezivanju Grada s glavnim turističkim tržištima u Europi. Također, zračna luka Zadar nalazi se u neposrednoj blizini Grada, što dodatno približava područje Grada posjetiteljima iz inozemstva. Cijeli poluotok, koji predstavlja staru povijesnu jezgru, zaštićen je kao registrirana kulturno-povijesna cjelina. Od 2017. bedemi zadarskih pobuna koji okružuju poluotok pod zaštitom su UNESCO-a pa je cijela stara gradska jezgra postala kontaktna ("buffer") zona UNESCO-a. Nadalje, Zadar je važan sveučilišni centar s više od 6000 studenata i 27 odjela koji su dio EU saveza „EU-CONEXUS“ te doprinose akademskoj živosti grada.

Kroz projekt CAD, Zadar namjerava pronaći pravu ravnotežu između potreba različitih kategorija stanovnika i promicati gospodarski rast i socijalnu koheziju, kao i stvoriti nove mogućnosti za stanovnike i poduzetnike. Također, CAD je prilika za učenje posebno kroz pronalaženje primjera dobre prakse iz

gradova koji dijele slične izazove u području uravnoteženja noćne ekonomije koju pokreće uglavnom turizam i načina minimiziranja negativnih učinaka. Ispunjavanjem anketnog upitnika u procesu izrade Razvojnog plana Grada Zadra, građani su istaknuli kako bi u narednom razdoblju fokus na području kulture trebao biti na ulaganju u razvoj kulturnog turizma, poticanju očuvanja nematerijalne i materijalne kulturne baštine te ulaganju u njezinu revitalizaciju i regeneraciju, ali i na razvoj kulturnih programa izvan turističke sezone. Budući da se značajan dio noćnog gospodarstva odvija upravo u staroj povijesnoj jezgri, važno je razmotriti načine oslobađanja od masovnog turizma, raditi na preraspodjeli turističkih tokova i usredotočiti se na stvaranje održivog turizma u kojem značajnu ulogu ima uključivanje lokalne zajednice i stanovništva. Naš fokus je na definiranju inovativnih modela angažiranja dionika, poboljšanju kvalitete procesa zajedničkog stvaranja i poboljšanju integracije odjela unutar općine.

2.3 Uvod u URBACT, koncept održivog urbanog razvoja, integrirani i participativni pristup te APN-ove

URBACT je europski program koji promiče održivi urbani razvoj kroz razmjenu znanja i dobrih praksi među europskim gradovima. Koncept održivog urbanog razvoja uključuje integrirane i participativne pristupe koji uključuju sve relevantne dionike u proces planiranja i provedbe. APN-ovi (Akcijski planovi za mreže) ključni su alati u programu URBACT koji gradovima omogućuju zajednički razvoj i provedbu strategija za specifične urbane izazove. Zadar ima dobro iskustvo u primjeni URBACT metoda za integrirano akcijsko planiranje stečeno sudjelovanjem u prethodnim mrežama kao što su CityMobilNet i Zero Carbon Cities. Međutim, potrebna su dodatna znanja o participativnim metodama za suradnju s poslovnim akterima i dionicima u kulturi kako bi se poboljšala kvaliteta procesa zajedničkog rješavanja osjetljivog pitanja kao što je noćna ekonomija.

Zadar je poduzeo korake za promicanje održivog urbanog razvoja kroz niz inicijativa i politika koje se bave ekološkim, društvenim i gospodarskim izazovima s kojima se grad suočava. Poticanjem lokalnih partnerstava, različitih manjih projekata, sudjelovanjem u mreži Urban Agenda for Sustainable Tourism Partnership (Urbana agenda za partnerstva za održivi turizam), grad radi na izgradnji održivije i otpornije zajednice, a razvoj IAP-a za noćnu ekonomiju pomoći će gradu da to postigne na prikladnij način.

2.4 Uvod u to kako je IAP razvijen u smislu metodologije uz upućivanje na ulogu transnacionalnih sastanaka i online tematskih sastanaka, razmjenu s drugim partnerima i ulogu vašeg ULG-a

Razvoj našeg Integriranog akcijskog plana (IAP) temelji se na kombinaciji metodologija koje uključuju redovite transnacionalne sastanke i online tematske sastanke. Kroz ove sastanke partnerski gradovi razmjenjuju iskustva i dobre prakse. Naša Urbana lokalna grupa (ULG), koja uključuje predstavnike lokalne zajednice građana, ima ključnu ulogu u ovom procesu, osiguravajući da su lokalne specifičnosti i potrebe adekvatno integrirane u IAP. Glavni cilj URBACT lokalnih grupa (ULG) je korištenje URBACT okvira i metoda za zajedničko oblikovanje Integriranog akcijskog plana (IAP) na lokalnoj razini koristeći pristup odozdo prema gore. Poticanjem zajedničkog vlasništva u procesu urbanističkog planiranja i definiranja politika stvara se dobra osnova za dugoročni razvoj i održivost postignutih rezultata IAP-a.

Na tematskoj razini, razmjena s drugim partnerima o načinima konsolidacije upravljanja noćnom ekonomijom može biti korisna za transformaciju URBACT lokalne grupe u noćno vijeće ili drugo suradničko tijelo za upravljanje noćnom ekonomijom, nakon završetka mrežnih aktivnosti. Zadar će s mrežnim partnerima podijeliti zanimljiv sustav sudjelovanja nevladinih organizacija i kulturnih aktera koji su dio KvartArt festivala, društvenog događaja koji revitalizira noćnu ekonomiju u različitim dijelovima grada. Festival je također dobar primjer kako se noćne aktivnosti mogu premjestiti poticanjem suradnje između stručnih organizacija, lokalne zajednice i skupina mladih. Nadalje, uloga rasvjete u oživljavanju rive inovativnim instalacijama, kao što je Pozdrav Suncu na solarnu energiju, još je jedna zanimljiva praksa suradnje između javnih tijela, poslovnih aktera i umjetnika u testiranju mjera za revitalizaciju javnih

prostora, čineći ih sigurnijima i ugodnijima za sve. Članovi ULG-a postaju glavne poveznice za priopćavanje i širenje rezultata i naučenih lekcija široj lokalnoj zajednici.

2.5. Uvod u to tko je razvio vaš IAP i pojedinih o ključnim dionicima koji su uključeni u vaš ULG.

ULG je formiran primjenom četverostruke spirale kako bi se uspostavila suradnja relevantnih dionika s ciljem isticanja i rješavanja izazova održivog urbanog razvoja s glavnim fokusom na noćnu ekonomiju. URBACT lokalna grupa u Zadru sastoji se od predstavnika javnog sektora, poslovnih dionika, obrazovnog sektora i kulturnih interesnih skupina.

Upravni odjel za EU fondove (Grad Zadar)
Upravni odjel za financije (Grad Zadar)
Upravni odjel za lokalno gospodarstvo i turizam (Grad Zadar)
Upravni odjel za prostorno uređenje (Grad Zadar)
Upravni odjel za kulturu i šport (Grad Zadar)
Odsjek za infrastrukturu (Grad Zadar)
Turistička zajednica grada Zadra
Zadarsko javno prijevozničko poduzeće
Udruženje obrtnika Zadar
Guma Night Club and Bar
Koncertni ured Zadar
Narodno kazalište
Festival monodrame

Festival punog mjeseca
Gospodarska komora
Lokalni umjetnici
Drama Plus (kazališna udruga)
Kinozona (kino na otvorenom)
Gradska knjižnica Zadar
Sveučilište u Zadru
Studentski zbor
Zadarski komorni orkestar
Sportski centar Višnjik
Društvo arhitekata Zadra
Cinaz (udruga koja radi s mladima)
Prizma (udruga koja radi s mladima)

2.5 Uvod u sljedeća poglavlja IAP-a

Sljedeća poglavlja IAP-a uključuju:

- Analiza postojećeg stanja: detaljna procjena stanja noćne ekonomije u Zadru.
- Vizija i strateški ciljevi: dugoročni ciljevi i željeni ishodi.
- Strategije i akcije: konkretni koraci i mjere koje će se poduzeti kako bi se postigli ciljevi.
- Praćenje i vrednovanje: sustav za praćenje i vrednovanje napretka i uspjeha plana.

3. Kontekst, potrebe i vizija

3.1 Detalji o glavnim temama projekta Cities After Dark

Projekt Cities After Dark prvenstveno se usredotočuje na razumijevanje ključnih izazova u urbanim područjima koji se odnose na održivost, turizam, mobilnost, inovacije, aspekte okoliša, obrazovanje, javne usluge, noćni život, gospodarstvo itd. u kontekstu noćne ekonomije. Ključne teme obuhvaćaju: kulturnu živost, noćne usluge, sigurnost javnih prostora, građanski angažman

KULTURNA ŽIVOST igra ključnu ulogu u razvoju uspješne noćne ekonomije. Obuhvaća širok spektar aktivnosti koje doprinose kulturnoj, društvenoj i ekonomskoj vitalnosti grada noću. Te aktivnosti uključuju glazbu, kazalište, umjetničke izložbe, festivale i druge oblike kulturnog izražavanja koji privlače stanovnike i posjetitelje. Značaj kulturne živosti u noćnoj ekonomiji leži u njezinoj sposobnosti poticanja angažmana zajednice, poboljšanja kvalitete života i poticanja gospodarskog rasta. Kulturna događanja i aktivnosti donose prihod lokalnim tvrtkama, uključujući restorane, barove i trgovine. Oni također stvaraju mogućnosti zapošljavanja u sektorima kao što su upravljanje događajima, ugostiteljstvo i prijevoz. Kulturna živost potiče osjećaj zajedništva okupljajući ljude kako bi slavili zajednička iskustva i tradicije. Poboljšava socijalnu koheziju i promiče osjećaj pripadnosti. Bogata kulturna scena privlači turiste, jača lokalno gospodarstvo i povećava ugled grada kao kulturnog odredišta. Pristup različitim kulturnim iskustvima poboljšava kvalitetu života stanovnika, pružajući zabavu i obogaćivanje koji pridonose općoj dobrobiti.

Za funkcioniranje noćne ekonomije bitne su **NOĆNE SLUŽBE** koje je podržavaju, uključujući npr. javni prijevoz, zdravstvenu skrb, sigurnost, ugostiteljstvo, druge komunalne usluge (gospodarenje otpadom, čišćenje ulica, rasvjeta itd.). Te usluge osiguravaju da i stanovnici i posjetitelji mogu sudjelovati u noćnim aktivnostima sigurno i jednostavno. Pouzdane noćne usluge javnog prijevoza olakšavaju kretanje ljudi do i od noćnih mjesta, smanjujući oslanjanje na privatna vozila i poboljšavajući pristupačnost. Mogućnosti kasnonoćnog objedovanja, 24-satne ljekarne i medicinske ustanove osiguravaju ispunjavanje osnovnih potreba, pridonoseći ukupnom iskustvu sudionika noćne ekonomije. Sanitarne službe i službe održavanja koje rade noću osiguravaju da javne prostorije ostanu čiste i dobro održavane, što poboljšava estetsku privlačnost grada.

Kako bi noćna ekonomija napredovala, nužno je da javni prostori ostanu sigurni i gostoljubivi. **SIGURNOST JAVNIH PROSTORA** noću višeslojno je pitanje koje uključuje različite izazove i zahtijeva sveobuhvatna rješenja. Osiguravanje sigurnosti javnih prostora ključno je ne samo za uspjeh noćnog poduzetništva, već i za dobrobit i povjerenje stanovnika i posjetitelja. Sigurno noćno okruženje potiče ljude da se uključe u gospodarske aktivnosti kao što su objedovanje, zabava i kupovina, čime se jačaju lokalne tvrtke. Sigurni i dobro osvijetljeni javni prostori promiču društvene interakcije i angažman zajednice, potičući osjećaj pripadnosti i kohezije među stanovnicima. Gradovi poznati po svojim sigurnim i dinamičnim noćnim ekonomijama privlače turiste i nove stanovnike, poboljšavajući njihovu ukupnu privlačnost i ugled. Sigurna okruženja smanjuju rizik od nesreća, ozljeda i kriminala, pridonoseći cjelokupnom zdravlju i dobrobiti stanovništva.

GRAĐANSKI ANGAŽMAN u kontekstu noćne ekonomije odnosi se na aktivno sudjelovanje građana u oblikovanju, praćenju i jačanju noćnih aktivnosti. Građanski angažman osigurava da se noćna ekonomija razvija na način koji je inkluzivan, održiv i odražava potrebe i želje zajednice. Osigurava da se čuju različiti glasovi zajednice, što dovodi do noćnog gospodarstva koje služi različitim demografskim skupinama, uključujući mlade, starije i manjinske zajednice. Aktivno sudjelovanje zajednice može pomoći u prepoznavanju sigurnosnih problema i suradnji s nadležnim tijelima s ciljem njihova rješavanja, što javne prostore čini sigurnijima noću. Angažirani građani mogu pridonijeti bogatom kulturnom krajoliku podupiranjem i sudjelovanjem u lokalnim događanjima, predstavama i drugim kulturnim aktivnostima.

Kada su građani uključeni u procese planiranja i razvoja, veća je vjerojatnost da će nastala noćna ekonomija zadovoljiti potrebe lokalnog stanovništva, potičući veći angažman i gospodarsku aktivnost. Građanski angažman promiče održivi razvoj noćne ekonomije poticanjem praksi koje su dugoročno ekološki prihvatljive i ekonomski održive.

3.2 Detalji o trenutačnoj situaciji u vašem gradu u pogledu noćne ekonomije

Zadarska noćna ekonomija uključuje raznolik raspon aktivnosti, ali postoji nekoliko izazova i prilika identificiranih kroz angažman u zajednici:

- **Kulturni prostori:** Postojeći kulturni prostori poput bunkera i područja Musapstana mogla bi se bolje iskoristiti i obogatiti sadržajem.
- **Lokalni umjetnici:** Postoji želja da se lokalni umjetnici uključe u osmišljavanje i izražavanje svoje kreativnosti u javnim prostorima.
- **Prometna povezanost:** Poboljšani prijevoz, uključujući bolju povezanost s obližnjim otocima i bolji noćni javni prijevoz, od ključne je važnosti.
- **Turizam i lokalni utjecaj:** Potrebno je upravljati velikim brojem turista kako bi se spriječilo ometanje lokalnog stanovništva, osiguravajući usklađenost između zona za zabavu i stambenih područja.

Većina događanja je sezonske prirode i povezana je s dolaskom turista ljeti, koji mogu uživati u ponoćnim koncertima, umjetničkim festivalima ili festivalima elektroničke glazbe. Dnevna svjetlosna predstava na Morskim orguljama, s instalacijom 300 višeslojnih staklenih ploča koje apsorbiraju sunčevu energiju tijekom dana, pridonijela je revitalizaciji gradske rive i testiranju inovativnih namjena za javne prostore kroz noćnu rasvjetu. Korištenje vanjskih prostora karakterističan je element zadarskog sezonskog noćnog života, uz organizaciju filmskih projekcija i kulturnih događanja i u multifunkcionalnim prostorima poput Kneževe palače. Dva javna parka otvorena su 24 sata dnevno, a u njima se nalaze i sportski tereni, poput košarkaških terena koji su otvoreni do 22 sata i zelenih površina koje stanovnici izrazito koriste nakon mraka. Zadar također ima živopisan kulturni život zimi, budući da je jedini grad u zemlji osim Zagreba koji ima cjelogodišnju koncertnu i kazališnu sezonu. Organiziranje kulturnih aktivnosti za različite ciljane skupine (obitelji, studenti i sl.) pridonosi živosti grada noću, dok je barovima dopušteno raditi nakon ponoći samo vikendom (do 3 sata ujutro u ljetnom razdoblju). Maloprodajne djelatnosti u Starom gradu otvorene su do ponoći, a autobusi gradskog prijevoza povezuju centar s prigradskim područjima do 22.30 sati, dok se ljeti usluga produžuje do 00.30 sati.

Potpora stvaranju novih kulturnih aktivnosti i aktiviranju specifičnih ciljanih skupina, kao što su studenti lokalnog sveučilišta, može dovesti do povećane atraktivnosti središta grada tijekom cijele godine, s pozitivnim utjecajem i na poslovne aktivnosti.

Pitanja / točke interesa:

- Mobilnost
- Nedovoljno korištenje obnovljenih javnih površina (gradske zidine, bunkeri, urbane šume/parkovi...)
- Stanovnici: onečišćenje bukom i svjetlom, ventilacija restoranskih kuhinja
- Preraspodjela turističkih tokova (učinci masovnog turizma)
- Nove zone za događaje
- Kvalificirana radna snaga
- Nedostatak međusobne komunikacije / preklapanje događaja

3.3 Detalji o tome kako su IAP i tema noćne ekonomije povezani sa širim strategijama i politikama na lokalnoj razini u vašem gradu, na regionalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini

Integrirani akcijski plan (IAP) za zadarsku noćnu ekonomiju usklađen je sa širim strategijama na različitim razinama:

- **Lokalno:** Koordinacija s planovima razvoja grada s naglaskom na turizam, očuvanje kulture i urbanu infrastrukturu.
- **Regionalno i nacionalno:** Usklađenost s hrvatskim turističkim i kulturnim politikama koje promiču održivi turizam i očuvanje baštine.
- **Globalno:** Doprinosi ciljevima održivog razvoja (COR), posebno onima koji se odnose na održive gradove i zajednice.

UN-ovi ciljevi održivog razvoja

Akcijski plan za noćnu ekonomiju usklađen je s ciljevima održivog razvoja UN-a **promicanjem održivog urbanog razvoja (COR 11)** kroz uravnoteženo upravljanje noćnim životom, poboljšanu mobilnost, kontrolu buke i uključive javne prostore. Doprinosi **dostojanstvenom radu i gospodarskom rastu (COR 8)** podupiranjem cjelogodišnjeg zapošljavanja, lokalnog poduzetništva i pravednih uvjeta rada u noćnoj ekonomiji. Osim toga, unapređuje **smanjene nejednakosti (COR 10)** i **rodnu ravnopravnost (COR 5)** kroz pristupačna, sigurna i participativna noćna okruženja i sadržaje koji se bave potrebama mladih, žena, ranjivih skupina i radnika u noćnoj smjeni.

Nacionalna razina

- **Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. (NRS 2030.)**
Baveći se održivom mobilnošću, kulturnom živošću, lokalnim zapošljavanjem i poboljšanim upravljanjem, IAP podupire ciljeve NRS-a 2030. u pogledu održivog regionalnog razvoja, socijalne uključenosti i poboljšanja kvalitete života.
- **Strategija razvoja turizma RH**
IAP je usklađen s nacionalnim turističkim prioritetima kroz promicanje održivog turizma, diversifikaciju ponude i cjelogodišnje kulturne i gospodarske aktivnosti. Plan pridonosi težnji Hrvatske da se pozicionira kao konkurentna i inovativna turistička destinacija uz zaštitu kulturnih i prirodnih dobara.

Regionalna razina

- **Plan razvoja Zadarske županije** IAP doprinosi ciljevima regionalnog razvoja jačanjem konkurentnosti turizma, podupiranjem lokalnih proizvodnih sustava i produljenjem turističke sezone. Kroz mjere koje povezuju lokalna poduzeća, kulturne subjekte i dionike noćnog gospodarstva, plan jača ciljeve održivog rasta i zapošljavanja u regiji.

Lokalna razina

- **Plan razvoja kulture grada Zadra 2019. - 2026.**
IAP podupire ovu strategiju **poticanjem kulturne živosti, aktiviranjem javnih prostora i promicanjem raznovrsnih kulturnih programira u novim i postojećim dijelovima grada.** Kroz razvoj kulturnih zona i mjera izgradnje kapaciteta, IAP izravno doprinosi strateškom cilju jačanja kulturnog identiteta i pristupačnosti Zadra.
- **Plan upravljanja povijesnom jezgrom grada Zadra**
IAP je usklađen s očuvanjem i održivim korištenjem povijesne jezgre Zadra kroz **uravnoteživanje kulturnih i gospodarskih aktivnosti sa zaštitom baštine.** Mjere kao što su mapiranje buke, regulacija zona noćnog života i integracija kulturnih programa osiguravaju

očuvanje povijesnog okruženja a da pri tome ostane aktivno i privlačno.

- **SUMP Zadar**

Akcijski plan za noćnu ekonomiju usko je usklađen sa zadarskim Planom održive urbane mobilnosti (SUMP) kroz promicanje sigurnijih, pristupačnijih i energetske učinkovitih opcija mobilnosti tijekom večernjih i noćnih sati, uključujući noćne autobuse, biciklističku infrastrukturu, pješačke staze i integrirano izdavanje karata. Ojačava ciljeve SUMP-a rješavanjem potreba za mobilnošću radnika, mladih, stanovnika i posjetitelja nakon 18:00 sati, smanjenjem prometnog zagušenja na poluotoku i poboljšanjem ukupne održivosti i otpornosti gradskog prometnog sustava.

- **Zadarski plan za digitalni razvoj 2021.-2027.**

Akcijski plan za noćnu ekonomiju pridonosi planu digitalnog razvoja Zadra za razdoblje 2021. - 2027. širenjem upotrebe alata za pametne gradove kao što su digitalne platforme za događaje, praćenje mobilnosti i buke u stvarnom vremenu te sustavi donošenja odluka temeljeni na podacima za noćno upravljanje. Jača digitalni ekosustav grada integriranjem IKT rješenja u izradu kulturnih programa, javnu sigurnost, angažman dionika i koordinaciju usluga, u potpunosti podupirući prijelaz Zadra na povezanije, inovativnije i responzivnije urbano okruženje.

- **Strategija razvoja urbanog područja Zadra 2021.-2027.**

Promicanjem održive mobilnosti, uključivog upravljanja i regeneracije vođene kulturom, IAP nadopunjuje šire prioritete urbanog razvoja grada i njegova prigradskog područja. Integracija mjera noćne ekonomije u javni prijevoz, planiranje infrastrukture i diversifikaciju turizma jača otpornost Zadra i mogućnosti življenja u njemu.

- **Program za mlade Grada Zadra 2026. – 2028.**

Akcijski plan za noćnu ekonomiju izravno podupire Program stvaranjem sigurnijih, inkluzivnijih i bolje povezanih noćnih prostora koji mladima omogućuju sudjelovanje u kulturnom, društvenom i gospodarskom životu. Dodatno jača angažman mladih kroz strukturirane mehanizme sudjelovanja, digitalne alate, poboljšanja mobilnosti i prilike za inicijative pod vodstvom mladih usklađene s prioritetima gradskog programa za mlade.

Općinski propisi o javnom prostoru, radnom vremenu i buci

IAP se temelji na postojećim općinskim odlukama i operacionalizira ih, osiguravajući da aktivnosti noćnog života poštuju lokalne propise, istodobno promičući inovacije, podršku poslovanju i kulturnu aktivaciju.

3.4 Pojediniosti o specifičnom problemu koji želite riješiti na lokalnoj razini u vezi s noćnom ekonomijom i uzrocima i posljedicama tog problema.

Koncentracija barova, restorana i kulturnih aktivnosti u Starom gradu dovela je do povećanja nesuglasica između ugovornika i stanovnika tog područja (osobito starijih osoba i obitelji), koji žele zajamčeno pravo na noćni odmor, osobito u ljetnim mjesecima. Iako se mnogi stanovnici iseljavaju iz središta grada tijekom ljetnih mjeseci i iznajmljuju svoje stanove na kratkoročnoj osnovi, buka u Starom gradu i promet oko središta grada ne čine područje atraktivnim za stanovnike prigradskog i gradskog područja, koji bi radije imali više aktivnosti u blizini noću. Organizacija događaja poput KvartArt festivala, koji privlači lokalne umjetnike i DJ-eve, pomogla je u oživljavanju drugih gradskih kvartova, ali treba je uključiti u sveobuhvatan kulturni program koji širi noćnu živost u različitim dijelovima grada. Sezonski karakter kulturnih događanja i festivala još je jedan izazov koji utječe na kvalitetu noćne ponude u Starom gradu tijekom zimskih mjeseci, gdje je smanjen broj kulturnih aktivnosti i događanja doveo i do zatvaranja

barova i restorana, od kojih je većina otvorena samo ljeti (samo nekoliko ih je otvoreno u Starom gradu zimi).

Nedostatak glazbenih prostora kao što su koncertne dvorane ili klubovi za glazbu uživo važan je čimbenik za grad koji ima bogatu kulturnu scenu, s komornim orkestrima, hip-hop umjetnicima i DJ-ima, ali malo mjesta gdje se glazba izvodi noću. Barovi i pubovi uglavnom organiziraju pub kvizove i slične aktivnosti, ali mjere za poboljšanje ponude mogle bi biti važne za podizanje profila zadarske noćne ekonomije uz očuvanje prava stanovnika na dobar san noću.

Opći (procesni) izazovi:

- Koordinacija između različitih sektora
- Angažman zajednice
- Usklađivanje različitih interesa
- Financiranje infrastrukture i usluga

Zadar se suočava sa specifičnim problemima u pogledu svoje noćne ekonomije:

- **Sigurnost javnih prostora:** Pritužbe stanovnika na buku, postavljanje inovativnih i održivih sustava rasvjete za poboljšanje sigurnosti
- **Noćne usluge:** Neadekvatan javni prijevoz za noćne radnike
- **Kulturna živost:** Neiskorištene povijesne i kulturne znamenitosti koje trebaju revitalizaciju, noćno otvaranje muzeja i kulturnih prostora, delokalizacija festivala i kulturnih događaja u prigradska područja i u različitim godišnjim dobima
- **Građanski angažman:** Nedostatak angažmana zajednice, posebno u vansezonskim mjesecima.

Temeljni cilj Integriranog akcijskog plana grada Zadra jest osigurati širi pristup i za stanovnike i za posjetitelje. Noćna ekonomija može biti važan pokretač za stvaranje kohezivnije lokalne zajednice uz stvaranje novih sinergija između različitih gospodarskih i kulturnih aktera.

3.5 Pojediniosti o viziji koju želite ostvariti kroz IAP.

Bogat i uravnotežen noćni život koji osnažuje kulturno oživljavanje i održivi rast koji poboljšava kvalitetu života stanovnika.

Vizija zadarske noćne ekonomije kroz IAP uključuje:

- **Bogat i inkluzivan noćni život:** Uravnoteženo okruženje između gospodarskih koristi turizma i kvalitete života stanovnika.
- **Kulturno oživljavanje:** Poboljšano korištenje povijesnih i kulturnih lokaliteta, kao i javnog prostora, poboljšane politike prostornog uređenja, uključivanje lokalnih umjetnika, kreativne industrije i cjelokupni angažman zajednice.
- **Održivi rast:** Razvoj noćne ekonomije koja podupire lokalna poduzeća i zapošljavanje tijekom cijele godine.
- **Poboljšana povezivost:** Optimizacija linija javnog prijevoza i sigurnih mreža noćnog prijevoza.

Zadar namjerava pronaći pravu ravnotežu između potreba različitih kategorija stanovnika i promicati gospodarski rast i socijalnu koheziju nizom mjera koje neće odvojiti noćnu ekonomiju od turističke atraktivnosti (kao što je do sada bio slučaj), već stvara nove mogućnosti za one koji žive izvan Starog grada, a ne samo tijekom ljetnih mjeseci. Ovi koraci imaju za cilj stvoriti živu, inkluzivnu i održivu noćnu ekonomiju u Zadru, poboljšavajući kvalitetu života stanovnika i obogaćujući iskustvo posjetitelja.

3.6 Glavni izazovi integracije i analiza koji su od 12 aspekata integracije najvažniji za temu noćne ekonomije u vašem gradu. Također treba uključiti procjenu trenutnih razina integracije i ključnih

aspekata integracije za poboljšanje kroz IAP.

- **Uključivanje dionika u planiranje**
Učinkovito planiranje noćne ekonomije zahtijeva strukturirano sudjelovanje poduzeća, stanovnika, mladih, kulturnih organizacija, policije, zdravstvenih službi i turističkih operatera.
Trenutna razina: Umjerena
Prioritet za poboljšanje: Visoki — potreban je formalizirani model (akcijska grupa za noćnu ekonomiju, noćni gradonačelnik).
- **Održivi urbani razvoj**
Plan za noćnu ekonomiju mora podržavati odgovornost prema okolišu, uključive javne prostore, ublažavanje buke i uravnoteženo korištenje poluotoka i kvartova.
Trenutna razina: U nastajanju
Prioritet za poboljšanje: Visoki — posebno u pogledu buke, otpada, mobilnosti i zelenih praksi.
- **Sektorska integracija**
Plan za noćnu ekonomiju obuhvaća turizam, kulturu, sigurnost, promet, okoliš, mlade, gospodarstvo i zdravlje; ti se sektori moraju koordinirati, a ne raditi u izolaciji.
Trenutna razina: Niska
Prioritet za poboljšanje: Vrlo visoki — to je jedna od temeljnih slabosti.
- **Prostorna integracija**
Noćne aktivnosti trebaju biti usklađene s prostornim planiranjem, prostornim uređenjem, korištenjem javnih prostora, kulturnim zonama i razvojem kvartova.
Trenutna razina: Niska - Umjerena
Prioritet za poboljšanje: Visoki — posebno za aktivaciju kvartova i prilagodljivo prostorno uređenje.
- **Integracija međusektorskih tematskih aspekata**
Međusektorske teme uključuju digitalnu transformaciju, mlade, ravnopravnost spolova, pristupačnost, zaštitu okoliša i kulturnu raznolikost.
Trenutna razina: U nastajanju - Umjerena
Prioritet za poboljšanje: Visoki — sustavno integrirati u sve mjere.
- **Integracija tijekom vremena**
Plan za noćnu ekonomiju bi trebao uravnotežiti dnevne i noćne aktivnosti, vrhunac sezone u odnosu na izvansezonsko razdoblje i osigurati cjelogodišnji gospodarski kontinuitet.
Trenutna razina: Niska
Prioritet za poboljšanje: Vrlo visok — Zadar treba jaču zimsku aktivaciju i planiranje tijekom cjelodnevnih ciklusa.
- **Uključivanje dionika u provedbu**
Osim planiranja, dionici moraju aktivno sudjelovati u provedbi mjera putem partnerstava, pilot-projekata, programa za kvartove i sustava za pružanje povratnih informacija.
Trenutna razina: Umjerena
Prioritet za poboljšanje: Visoki — angažman mora biti formaliziran, kontinuiran i povezan s praćenjem.

Ostali elementi, ali manje primjenjivi:

- **Usklađenost s postojećim strategijama**
Akcijski plan za noćnu ekonomiju mora se uskladiti sa kulturnom strategijom, turističkom strategijom, programom za mlade, planovima mobilnosti i ciljevima zelene tranzicije grada

Zadra.

- **Teritorijalna integracija**
Zadar mora integrirati poluotok, širi gradski kvartovi, prigradska područja i otoke u jedan ekosustav razvoja noćne ekonomije.
- **Upravljanje na više razina**
Za uspješnu noćnu ekonomiju potrebna je suradnja između grada, županije, ministarstava (turizma, kulture, unutarnjih poslova) i programa na razini EU-a.
- **Komplementarne vrste ulaganja**
Javna ulaganja, doprinosi privatnog sektora, privremene intervencije i kulturni programi moraju se međusobno podržavati.
- **Mobiliziranje svih raspoloživih sredstava**
Noćna ekonomija oslanja se na općinske proračune, poslovna ulaganja, sponzorstva, fondove EU-a, bespovratna sredstva za kulturu i međusektorska partnerstva.

3.7 Povezivanje s URBACT-ovim međusektorskim temama Rodna ravnopravnost, Zelena tranzicija i Digitalna tranzicija

IAP će integrirati URBACT-ove međusektorske teme:

- **Rodna ravnopravnost:** Osiguravanje sigurnosti i uključenosti svih spolova u noćnim aktivnostima.
- **Zelena tranzicija:** Implementacija održivih praksi u noćnom gospodarstvu.
- **Digitalna tranzicija:** Korištenje digitalnih alata za bolje upravljanje i promociju noćnih aktivnosti.

4. Opća logika i integrirani pristup

4.1 Upućivanje na viziju i predloženi integrirani pristup

IAP je razvijen nakon detaljne analize postojeće situacije u Zadru, identificirajući njegove potrebe, izazove i mogućnosti. Sastanci s lokalnim dionicima pružili su važne uvide koji su doveli do stvaranja srednjoročne razvojne vizije za grad: dinamičan i uravnotežen noćni život koji osnažuje kulturni preporod i održivi rast uz poboljšanje kvalitete života stanovnika. U ovom poglavlju opisuje se kako su predložene mjere strateški osmišljene kako bi zadovoljile identificirane potrebe i izravno doprinijele i pomogle u postizanju cjelokupne vizije za Zadar. Posebna pozornost također je posvećena postizanju integriranog pristupa, uzimajući u obzir vertikalnu integraciju, horizontalnu integraciju, teritorijalnu integraciju i integraciju između ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.

4.2 Pojediniosti o svakom strateškom cilju za IAP.

Strateški ciljevi proizlaze iz vizije zadarske noćne ekonomije. Četiri strateška cilja odražavaju ono što je potrebno postići kako bi se osigurao *bogat i inkluzivan noćni život, kulturno oživljavanje, održivi rast i poboljšana povezanost*, kao četiri stupa i nositelja ideja koji stoje iza same vizije. Ciljevi se također jasno bave ukupnim i specifičnim izazovima povezanim s noćnom ekonomijom.

Stoga su strateški ciljevi definirani kako slijedi:

1. **Poboljšanje upravljanja noćnom ekonomijom i planiranja temeljenog na podacima** - rješavanjem izazova uravnoteženja različitih interesa, cilj se usredotočuje na poboljšanje kapaciteta upravljanja i planiranja kroz uvide temeljene na podacima kako bi se osiguralo učinkovito upravljanje noćnom ekonomijom
2. **Preraspodjela i diversifikacija društvene i kulturne živosti** - cilj rješava nedostatke u financiranju i potrebu za povećanim angažmanom zajednice revitalizacijom nedovoljno iskorištenih kulturnih i povijesnih lokaliteta, podupiranjem decentraliziranih događaja i promicanjem inkluzivnosti kroz prošireno kulturno programiranje
3. **Poboljšanje mobilnosti, sigurnosti i dobrobiti** - Kao odgovor na izazove javne sigurnosti i neadekvatnih noćnih usluga, cilj se usredotočuje na optimizaciju prometnih mreža, održiva rješenja za rasvjetu i poboljšanu dostupnost kako bi se stvorilo sigurnije i uključivije okruženje
4. **Podupiranje održivog rasta i lokalnog zapošljavanja** - usmjereno na poticanje građanskog angažmana i cjelogodišnje gospodarske aktivnosti te jačanje veza između noćne ekonomije i lokalnih poduzeća uz promicanje otvaranja radnih mjesta i dugoročne ekonomske održivosti

Kroz ove ciljeve, a u skladu s prethodno definiranom vizijom, cilj je napraviti prijelaz sa sezonskog, turistički usmjerenog noćnog gospodarstva na održivi model koji koristi široj zajednici tijekom cijele godine.

4.3 Pojediniosti o sveobuhvatnim područjima intervencije koja će vam omogućiti da ostvarite svoje strateške ciljeve i viziju.

Jedno od utvrđenih područja intervencije su kulturna mjesta i javni prostori, vezani za teritorijalnu dimenziju. Ovo područje intervencije od posebne je važnosti jer poboljšano korištenje povijesnih i kulturnih lokaliteta, zajedno s poboljšanim politikama prostornog uređenja, može pomoći u oživljavanju kulture u dijelovima grada. Kako se ističe u Specifičnom cilju 2., da bi se to postiglo, od velike je važnosti preraspodjela kulturnih zbivanja, što će pomoći u povećanju upotrebljivosti određenih, još uvijek nedovoljno iskorištenih javnih prostora. Na taj bi način neke ranije zanemareni kvartovi mogli dobiti potrebnu pažnju, obogaćenu kulturnim sadržajima za građane koji žive u obližnjim područjima, dok bi se dijelovi povijesne jezgre mogli osloboditi velikih skupina posjetitelja. Ti bi posjetitelji, pak, tijekom boravka imali priliku otkriti i druge, ne manje zanimljive, ali trenutno

slabije zastupljene i prepoznatljive dijelove grada.

Ostala područja djelovanja povezana su s pilot politikom, odnosno znanjem, ljudima, upravljanjem i mobilnošću. Trenutačni nedostatak podataka o upravljanju noćnom ekonomijom predstavlja jaz u planiranju konkretnih akcija vezanih uz noćnu ekonomiju. Stoga bi povećanje razine znanja i mapiranje relevantnih podataka o postojećim i potencijalnim područjima od interesa trebalo pomoći u donošenju informiranih odluka, kao i stvaranju programa izgradnje kapaciteta za sve dionike uključene u noćnu ekonomiju, poboljšavajući razumijevanje između stanovnika i poduzetnika.

Mobilnost je također važno područje intervencije, posebno s obzirom na potrebu za poboljšanjem uvjeta mobilnosti za noćne radnike i druge ljude koji sudjeluju u aktivnostima vezanim uz noćnu ekonomiju (npr. putem ekološki prihvatljivih opcija). To je područje do sada nedovoljno obrađeno u politikama mobilnosti, posebno u pogledu sigurnosnih politika. Također je povezana s mehanizmima upravljanja i ljudima kao još jednom temom intervencije. Kroz ciljeve je prepoznato da noćna ekonomija okuplja širok raspon dionika u Zadru. Stoga je suradnja sa svim njima - lokalnim umjetnicima, nevladinim organizacijama i institucionalnim sektorom - jedini način da se doista postigne kulturno oživljavanje, kao i društvena i kulturna živost.

4.4 Pojediniosti o specifičnim akcijama koje treba poduzeti u vezi sa svakim područjem intervencije i koje će omogućiti da ostvarite svoje strateške ciljeve i viziju.

IAP se sastoji od 12 akcija, povezanih s četiri specifična cilja, međusobno povezanih s različitim područjima intervencije. Na primjer, akcije okupljene oko prvog SC-a (*1.1. Razvoj upravljačkih struktura, 1.2. Mapiranje relevantnih podataka vezanih za postojeća i potencijalna područja od interesa, 1.3. Izgradnja kapaciteta usmjerena na različite skupove relevantnih dionika*), odnose se na sljedeća intervencijska područja zadarske pilot politike: znanje, ljude i upravljanje. U smislu poboljšanja upravljanja, najvažniju ulogu će imati osnivanje radne skupine za NTE (akcija 1.1.), koja uključuje predstavnike javnog, privatnog i civilnog sektora, uključujući izradu smjernica za planiranje u noćnoj ekonomiji (npr. prilagodba radnog vremena i regulacija buke). Govoreći o intervencijama u području znanja, od velike je važnosti mapirati i analizirati potrebe lokalnih zajednica, noćnih radnika i poduzeća, kako bi se razumjele mogućnosti i izazovi noćne ekonomije, kako bi ove aktivnosti mogle rezultirati organizacijom obrazovnih programa za građane i poduzetnike (akcija 1.2.). Napori na izgradnji kapaciteta (akcija 1.3.) usredotočit će se na pružanje znanja i alata dionicima za učinkovito upravljanje noćnom ekonomijom. Detaljan akcijski plan iznijet će ciljeve i metode, dok će prilagođeni programi rješavati potrebe kroz radionice i edukacije. Forumi zajednice i "pop-up" događaji prikupljat će informacije i ideje, potičući dijalog u večernjim satima. Naposljetku, trajne koalicije koristit će se za poboljšanje razumijevanja između stanovnika i poduzeća, uz dvogodišnju procjenu koja osigurava kontinuirano poboljšanje tih inicijativa.

Drugi SC povezan je s kulturnim mjestima i područjem intervencije javnog prostora (akcije - *2.1. Uspostava novih kulturnih zona, povećanje upotrebljivosti javnih prostora i uvođenje novih programa*), kao i područja upravljanja (*2.2. Programi financiranja, 2.3. Multisektorska koordinacija vezana za diversifikaciju turističke ponude*). Akcija 2.1. usredotočit će se na revitalizaciju javnih prostora i uspostavu kulturnih zona. To uključuje provedbu fizičkih intervencija kao što su javna umjetnost i poboljšanja infrastrukture, pilot-projekte kulturnih programa u suradnji s lokalnim umjetnicima i institucijama te podršku postojećim kulturnim događajima povezujući ih s manje iskorištenim kvartovima. Kako bi se podržale te inicijative, kroz akciju 2.2 predlaže se izrada programa financiranja. To uključuje analizu uspješnih modela financiranja, utvrđivanje dostupnih financijskih sredstava i izradu prilagođenih programa financiranja na temelju lokalnih potreba. Kako bi se poboljšali mehanizmi upravljanja, akcija 2.3. usmjerena je na poticanje koordinacije između kulturnog i turističkog sektora, utvrđivanjem konflikata i prilika te razvijanjem aktivnosti za jačanje partnerstava, kao što je zajedničko programiranje između mjesta noćnog života, umjetnika i kulturnih organizacija.

Treći SC odnosi se na područje intervencije mobilnosti, a sama provedba planirana je kroz četiri akcije

(3.1. *Unaprijeđenje upravljanja javnim prijevozom prema utvrđenim potrebama noćne ekonomije*; 3.2. *Promicanje pristupačnosti, sigurnosti i poticajnog okruženja za raznolikost*; 3.3. *Poboljšanje zdravlja, sigurnosti i dobrobiti stanovnika*). Kako bi se poboljšao javni prijevoz za noćnu ekonomiju, akcija 3.1. uključuje povećanje učestalosti i produljenje radnog vremena javnog prijevoza, posebno uvođenjem noćnih linija. Osim toga, predlaže se da se integracija javnog prijevoza s drugim sektorima riješi proširenjem gradske karte kako bi se uključili kulturni sadržaji, osiguravajući pristup svim korisnicima. Još jedna ključna aktivnost je promicanje korištenja javnih bicikala za radnike i posjetitelje u noćnoj ekonomiji nuđenjem besplatnih kilometara. Kako bi se poboljšala pristupačnost i inkluzivnost, akcija 3.2. usredotočuje se na fizičke intervencije koje čine javne prostore, prijevoz i mjesta pristupačnima osobama s invaliditetom. Osim toga, kampanje za podizanje razine osviještenosti javnosti i mehanizmi za davanje povratnih informacija trebali bi se provoditi u okviru akcije 3.3., u suradnji s lokalnim poduzećima, kulturnim organizacijama i skupinama u zajednici kako bi se odgovorilo na specifične potrebe mobilnosti. Aktivnosti usmjerene na poboljšanje zdravlja, sigurnosti i dobrobiti stanovnika temeljit će se na kartama onečišćenja bukom, uvodeći mjere za ublažavanje poremećaja buke koju stvaraju djelatnosti noćne ekonomije. Aktivnosti će uključivati i poboljšanje kvalitete zraka i ventilacijskih sustava kako bi se poboljšao okoliš za stanovnike i posjetitelje.

Četvrti SC odnosi se na politiku ljudi i upravljanja, podupiranje održivog rasta i lokalnog zapošljavanja (4.1. *Potpora zapošljavanju u zimskim mjesecima (destinacija za sve)*, 4.2. *Jačanje veza s lokalnim proizvodnim sustavima*, 4.3. *Doprinos kvaliteti života radnika u noćnoj ekonomiji*). Akcije imaju za cilj poboljšati zapošljavanje, podržati lokalnu proizvodnju i poboljšati kvalitetu života radnika u noćnoj ekonomiji. One uključuju programe edukacije za zimsko zapošljavanje, pružanje poticaja tvrtkama za zapošljavanje tijekom cijele godine i poticanje nabave proizvoda iz lokalnih izvora (4.1.). Događanja će povezati potrošače s lokalnim proizvođačima te će se graditi mreže za dijeljenje resursa (4.2.). Osim toga, poboljšat će se mogućnosti prijevoza za noćne radnike, zajedno s podrškom mentalnom zdravlju i programima skrbi o djeci kako bi se riješili njihovi jedinstveni izazovi (4.3.). Te će mjere promicati održivo i poticajno okruženje za noćnu ekonomiju.

4.5 Pojediniosti o tome je li svaka odabrana akcija integrirana.

Tijekom izrade IAP-a posebna pažnja posvećena je pokrivanju svih vrsta integracija - političkih, horizontalnih, vertikalnih, teritorijalnih, kao i prijedlogu za uključivanje ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, za svaku od 12 planiranih akcija.

Veliki broj akcija ima za cilj razviti partnerstvo i okupiti sve glavne aktere oko identificiranih izazova (4.2. *Jačanje veza s lokalnim proizvodnim sustavima*, 2.3. *Multisektorska koordinacija vezana za diversifikaciju turističke ponude*, 3.3. *Poboljšanje zdravlja, sigurnosti i dobrobiti stanovnika*, 4.3. *Doprinos kvaliteti života radnika u noćnoj ekonomiji*). Postoje i brojni primjeri vertikalne integracije, osmišljeni kako bi se uskladile politike, intervencije i financiranje prema gore (1.1. *Razvoj upravljačkih struktura*, 1.2. *Mapiranje relevantnih podataka vezanih za postojeća i potencijalna područja od interesa*, 1.3. *Izgradnja kapaciteta usmjerena na različite skupove relevantnih dionika*, 2.2. *Programi financiranja*).

Mnoge su mjere sektorske te integriraju gospodarske, socijalne i ekološke izazove. Jedan od najboljih primjera je 4.3. *Doprinos kvaliteti života radnika u noćnoj ekonomiji*, gdje se ističe nedostatak međusektorskog dijaloga o socijalnim potrebama i potrebama za dobrobiti radnika koji rade noću i jedinstvenim izazovima s kojima se suočavaju zbog kasnonoćnih rasporeda. Postoje i mnogi drugi, npr.: 3.2. *Promicanje pristupačnosti, sigurnosti i poticajnog okruženja za raznolikost*; 3.3. *Poboljšanje zdravlja, sigurnosti i dobrobiti stanovnika*. Što se tiče teritorijalne integracije, sljedeća je akcija razvijena 2.1. *Uspostava novih kulturnih zona, povećanje upotrebljivosti javnih prostora i uvođenje novih programa*, kako bi se smanjili rubni učinci i premještanje problema. Primjer integracije različitih vrsta ulaganja je 4.1. *Potpora zapošljavanju u zimskim mjesecima (destinacija za sve)*, gdje je provedba programa osposobljavanja usmjerenih na pružanje vještina radnicima u korelaciji s davanjem poticaja odnosno bespovratnih sredstava lokalnim poduzećima za zapošljavanje tijekom zimskih mjeseci.

SC 1 – POBOLJŠANJE UPRAVLJANJA NOĆNOM EKONOMIJOM I PLANIRANJA TEMELJENOG NA PODACIMA

Područje intervencije	Specifični cilj	Akcija	Akcijski korak	Vremenski okvir	Odgovorna osoba	Ključni partneri
Urbano upravljanje i planiranje temeljeno na podacima za održivi razvoj noćne ekonomije	Uspostaviti integrirani okvir upravljanja noćnom ekonomijom (NE) za Grad Zadar do 2030. godine, kroz stvaranje namjenskih struktura upravljanja, sustavno mapiranje postojećih i potencijalnih podataka o NE i ciljne programe izgradnje kapaciteta za ključne dionike.	1.1 Razvoj upravljačkih struktura za jačanje upravljanja NE-om	1.1.1. Uspostava Akcijske skupine za noćnu ekonomiju (NE)	2025. - 2028.	Upravni odjel za EU fondove, Upravni odjel za kulturu i šport, Ured gradonačelnika (Grad Zadar)	Upravni odjel za lokalno gospodarstvo i turizam, Turistička zajednica grada Zadra, Gospodarska komora, Sveučilište u Zadru
			1.1.2. Pregled politika i propisa			
			1.1.3. Uspostava integriranog mehanizma povratnih informacija o noćnoj ekonomiji			
			1.1.4. Organizacija redovitih radnih sastanaka s više dionika i sastanaka za oblikovanje rješenja			
			1.1.5. Imenovanje noćnog gradonačelnika / koordinatora za NE			
		1.2. Mapiranje relevantnih podataka o NE-u i identificiranje postojećih i potencijalnih područja od interesa	1.2.1. Mapiranje prostornih, kulturnih i okolišnih podataka pomoću digitalnih alata, pilotiranje novih rješenja u sklopu NE	2026. – 2028.	Upravni odjel za EU fondove (Grad Zadar), Liburnija, mjesni odbori,	Sveučilište u Zadru, Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Upravni odjel za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša, Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, Studentski zbor
			1.2.2. Provedba ankete o zaposlenicima koji rade u tijekom razdoblja NE			
			1.2.3. Praćenje noćne mobilnosti i prijevoza pomoću pametnih alata, pilotiranje zona posebnog prometnog režima			
			1.2.4. Provođenje pješačkih obilazaka, noćnih revizija i posjeta lokaciji (uključujući otoke)			
		1.3. Izgradnja kapaciteta usmjerena na različite skupove relevantnih dionika	1.3.1. Akcijski plan izgradnje kapaciteta	2026. – 2028.	Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, Upravni odjel za EU fondove (Grad Zadar)	Turistička zajednica grada Zadra, Gospodarska komora, Cinaz, Prizma, lokalne kulturne institucije (npr. Koncertni ured Zadar, Drama Plus)
			1.3.2. Osmišljavanje i provedba programa izgradnje kapaciteta			
			1.3.3. Forumi zajednice i "pop-up" događaji u kvartovima tijekom večernjih sati za prikupljanje informacija i ideja			
			1.3.4. Formiranje trajnih koalicija kako bi se poboljšalo razumijevanje između stanovnika i poduzeća uključenih u NE			

			1.3.5. Dvogodišnja procjena programa izgradnje kapaciteta			
--	--	--	---	--	--	--

SC 2 - PRERASPODJELA I DIVERSIFIKACIJA DRUŠTVENE I KULTURNE ŽIVOSTI

Područje intervencije	Specifični cilj	Akcija	Akcijski korak	Vremenski okvir	Odgovorna osoba	Ključni partneri
Kulturne inovacije, aktivacija javnog prostora i diversifikacija turističke ponude	<i>Povećanje kulturne i društvene živosti zadarske noćne ekonomije do 2027. godine uspostavom najmanje dvije nove kulturne zone, poboljšanjem upotrebljivosti javnih prostora, uvođenjem inovativnih kulturnih programa i razvojem ciljanih programa financiranja.</i>	2.1. Uspostava novih kulturnih zona, povećanje upotrebljivosti javnih prostora i uvođenje novih programa	2.1.1. Procjena i planiranje transformacije nedovoljno iskorištenih javnih zgrada i prostora	2026. - 2030.	Upravni odjel za kulturu i šport, Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Upravni odjel za EU fondove, (Grad Zadar)	Upravni odjel za prostorno uređenje, Koncertni ured Zadar, Centar za mlade i udruge, Gradska knjižnica Zadar, Društvo arhitekata Zadar
			2.1.2. Provedba fizičkih poboljšanja kako bi se povećala upotrebljivost javnih prostora, uključujući javnu umjetnost i dizajn			
			2.1.3. Pilot-provedba novih kulturnih programa u nedovoljno iskorištenim zgradama i prostorima			
			2.1.4. Kulturna aktivacija kvartova i decentralizacija događaja (<i>Približavanje kulture</i>)			
			2.1.5. Povećanje vidljivosti kulturnih dobara i događanja izvan poluotoka (<i>Otkrivanje skrivene kulture</i>)			
			2.1.6. Planovi upravljanja kvartovima za NE			
			2.1.7. Inicijative pod vodstvom mladih i osmišljavanje kulturnih programa			
			2.1.8. Participativno budžetiranje za projekte noćne ekonomije pod vodstvom mladih			
		2.2. Multisektorska koordinacija vezana za diversifikaciju turističke ponude	2.2.1. Identifikacija postojećih sukoba i potencijala	2025. - 2030.	Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, (Grad Zadar)	Turistička zajednica grada Zadra, Guma Night Club and Bar, Festival punog mjeseca, Narodno kazalište, Sportski centar Višnjik, lokalni umjetnici
			2.2.2. Pregled detaljnih aktivnosti za poticanje suradnje između ustanova noćnog života, umjetnika i kulturnih organizacija			
			2.2.3. Mapiranje i razvoj prilagođenih programa financiranja			

SC 3 - POBOLJŠANJE MOBILNOSTI, SIGURNOSTI I DOBROBITI

Područje intervencije	Specifični cilj	Akcija	Akcijski korak	Vremenski okvir	Odgovorna osoba	Ključni partneri
Mobilnost, sigurnost i uključiva urbana pristupačnost	Osiguranje sigurne, uključive i učinkovite noćnu mobilnosti u Zadru do 2030. godine kroz bolje upravljanje javnim prijevozom, poboljšanu pristupačnost i mjere koje poboljšavaju zdravlje, sigurnost i dobrobit svih stanovnika i posjetitelja.	3.1. Unaprjeđenje upravljanja javnim prijevozom prema utvrđenim potrebama noćne ekonomije	3.1.1. Uvođenje produženog radnog vremena i povećanje učestalosti javnog prijevoza (noćne linije)	2026. - 2030.	Zadarsko javno prijevozničko poduzeće - Liburnija, Upravni odjel za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša, Upravni odjel za kulturu i šport, Upravni odjel za EU fondove (Grad Zadar)	Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, Sveučilište u Zadru, Vijeće mladih, Studentski zbor, kulturne ustanove
			3.1.2. Osiguranje integracije s drugim sektorima kroz proširenje gradske iskaznice (uključujući kulturne objekte)			
			3.1.3. Promicanje korištenja javnih bicikala za radnike i posjetitelje u noćnoj ekonomiji			
			3.1.4. Praćenje i vrednovanje održive noćne mobilnosti			
		3.2. Promicanje pristupačnosti, sigurnosti i poticajnog okruženja za raznolikost	3.2.1. Koordiniranje i poticanje fizičkih intervencija u javnim prostorima, javnom prijevozu i mjestima kako bi postali pristupačni osobama s invaliditetom.	2026. - 2030.	Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo (Grad Zadar)	Cinaz, Prizma, Guma Night Club and Bar, Sveučilište u Zadru, Brlog, Piknik, Tržnica Zadar, lokalne policijske i sigurnosne službe
			3.2.2. Pokretanje inovativnih kampanja za podizanje razine osviještenosti javnosti i mehanizama za davanje povratnih informacija			
			3.2.3. Rad s lokalnim poduzećima, kulturnim organizacijama i skupinama u zajednici na utvrđivanju i rješavanju specifičnih potreba mobilnosti			
		3.3. Poboljšanje zdravlja, sigurnosti i dobrobiti stanovnika	3.3.1. Na temelju karata onečišćenja bukom uvođenje skupa mjera za poduzeća u noćnoj ekonomiji	2026. - 2030.	Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo, Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka (Grad Zadar)	Upravni odjel za infrastrukturu, lokalne udruge (Cinaz, Prizma), Udruženje obrtnika Zadar, Gospodarska komora, Inovativni Zadar
			3.3.2. Kvaliteta zraka i ventilacijski sustavi			
			3.3.3. Prilagodljivo prostorno uređenje za noćnu ekonomiju			

SC 4 - PODUPIRANJE ODRŽIVOG RASTA I LOKALNOG ZAPOSŁJAVANJA

Područje intervencije	Specifični cilj	Akcija	Akcijski korak	Vremenski okvir	Odgovorna osoba	Ključni partneri
Održivo zapošljavanje, lokalni lanci vrijednosti i dobrobit radne snage	<i>Poticanje održivog cjelogodišnjeg rasta zadarske noćne ekonomije do 2027. godine mjerama koje proširuju mogućnosti zapošljavanja izvan ljetne sezone, jačaju veze s lokalnim proizvodnim sustavima i poboljšavaju kvalitetu života radnika NE-a.</i>	4.1. Potpora zapošljavanju u zimskim mjesecima (destinacija za sve)	4.1.1. Prepoznavanje poslodavaca u zimskoj sezoni i dijeljenje najboljih praksi	2027. - 2030.	Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, Upravni odjel za financije, Upravni odjel za upravljanje imovinom (Grad Zadar)	Turistička zajednica grada Zadra, Festival punog mjeseca, Narodno kazalište, Koncertni ured Zadar, lokalni umjetnici, Sveučilište u Zadru
			4.1.2. Potporne vještine za radnu snagu izvan sezone			
			4.1.3. Gradske inicijative i potpore za gospodarsku i kulturnu aktivaciju izvan sezone			
			4.1.4. Zimska kulturna događanja i manifestacije u kvartovima			
		4.2. Jačanje veza s lokalnim proizvodnim sustavima	4.2.1. Podizanje svijesti radi poticanja poduzetnika da nabavljaju proizvode od lokalnih proizvođača	2027. - 2030.	Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, Tržnice Zadar, (Grad Zadar)	Gospodarska komora, Udruženje obrtnika Zadar, lokalni proizvođači, Guma Night Club and Bar (za lokalne opskrbe lance)
			4.2.2. Organiziranje događaja koji povezuju potrošače s lokalnim proizvođačima, pružajući im izravan pristup lokalnim proizvodima i stvarajući mogućnosti zapošljavanja tijekom tih događaja			
			4.2.3. Uspostava mreža između lokalnih poduzeća, poljoprivrednika i proizvođača za razmjenu resursa i znanja radi poboljšanja ukupne produktivnosti lokalnog gospodarstva.			
		4.3. Doprinos kvaliteti života radnika u noćnoj ekonomiji	4.3.1. Razvoj pouzdanih mogućnosti prijevoza za noćne radnike, kao što je kružna noćna autobusna linija javnog prijevoza kako bi se osiguralo sigurno putovanje	2026. - 2030.	Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, Upravni odjel za financije (Grad Zadar)	Upravni odjel za EU fondove, Gospodarska komora, Udruženje obrtnika Zadar, Prizma, Cinaz, Studentski zbor
			4.3.2. Osmišljavanje programa koji pružaju podršku, brigu o djeci i druge usluge koje se bave jedinstvenim izazovima s kojima se suočavaju radnici u noćnoj ekonomiji.			

5. Detalji o planiranju akcija

5.1 Tablice za planiranje akcija

SC 1 – POBOLJŠANJE UPRAVLJANJA NOĆNOM EKONOMIJOM I PLANIRANJA TEMELJENOG NA PODACIMA

NAZIV AKCIJE: RAZVOJ UPRAVLJAČKIH STRUKTURA			Nositelj akcije: Upravni odjel za EU fondove, Upravni odjel za kulturu i šport, Ured gradonačelnika (Grad Zadar)	
Opis		Ključni dionici	Poveznice na strategiju: Plan upravljanja povijesnom jezgrom Zadra; Plan razvoja kulture grada Zadra 2019. - 2026., Strategija razvoja urbanog područja Zadar	
Ova je akcija usmjerena na stvaranje koordiniranog modela upravljanja zadarskom noćnom ekonomijom (NE) uspostavom namjenske Akcijske skupine, olakšavanjem strukturiranog dijaloga s dionicima i integracijom njihovih povratnih informacija u procese planiranja i provedbe.		Upravni odjel za gospodarstvo i turizam, Turistička zajednica grada Zadra, Gospodarska komora, Sveučilište u Zadru, hitne službe, policija i tijela javne sigurnosti, nadležna tijela za promet	Financije i resursi:	
			Fondovi Europske unije, gradski proračun	
			Spremnost akcije: Planirana	
Aktivnost	Vremenski okvir	Rezultati	Pokazatelji	Problem/rizik
Uspostava Akcijske skupine za noćnu ekonomiju (NE) s operativnim mandatom	3. kv. 2025. – 2. kv. 2026.	- Formalna akcijska skupina za NE (statut, popis članova, projektni zadatak).	- Broj dionika službeno potvrđen u Akcijskoj skupini.	- Slabo zanimanje ili nedostatak predanosti dionika.
		- Najmanje 5 predstavnika iz različitih skupina dionika.	- Definiran operativni plan rada s rokovima.	
		- Godišnje izvješće o napretku u upravljanju NE-om, s preporukama za prilagodbe/poboljšanja u upravljanju		
Pregled politike i propisa, planiranje sigurnosti i javnog reda	2. kv. 2026. - 2. kv. 2030.	- Preporuke za izdavanje odobrenja, radno vrijeme, sigurnosne mjere, plan noćne sigurnosti	- Broj analiziranih politika; podnesene preporuke, provedene sigurnosne mjere	- Sukobi s postojećim zakonodavstvom, proračunska ograničenja
Uspostava mehanizma povratnih informacija o noćnoj ekonomiji	2. kv. 2026. – 1. kv. 2027.	- Uspostavljeni mrežni i izvanmrežni kanali za sustavno prikupljanje povratnih informacija od građana, turista i dionika NE-a	- Broj primljenih i obrađenih povratnih informacija	- Niske stope sudjelovanja; nedovoljno praćenje i reagiranje na povratne informacije
Organizacija sastanaka s više dionika za oblikovanje rješenja		- Najmanje dva sastanka s dionicima godišnje.	- Broj organiziranih sastanaka godišnje.	- Zamor dionika ili slabo sudjelovanje

	2. kv. 2026. – 2. kv. 2027.	- Dokumentirani zapisnici, popisi nazočnosti i akcijske točke.	- Broj izrađenih prijedloga.	
Provedba pilot mjera i mjera neposrednog utjecaja za noćnu ekonomiju	3. kv. 2026. – 2. kv. 2030.	- Izvođenje vidljivih intervencija ("brzi rezultati"), npr.: dodatna javna rasvjeta, mobilne informacijske točke; 2–3 stručne pilot mjere, npr.: optimizacija linija noćnog prijevoza, zone regulacije buke, koordinacija sigurnosnih aktivnosti, privremene prostorne intervencije za sigurnu noćnu uporabu.	- Broj provedenih mjera (neposredni utjecaj + stručni piloti). - Kvantitativni i kvalitativni rezultati vrednovanja (smanjenje incidenata, zadovoljstvo dionika, izmjerene razine buke).	- Nedostatak financijskih, tehničkih ili koordinacijskih resursa; spori administrativni postupci; ograničenja u suradnji s dionicima ili pristupu javnim prostorima

Naziv akcije: MAPIRANJE RELEVANTNIH PODATAKA VEZANIH ZA POSTOJEĆA I POTENCIJALNA PODRUČJA OD INTERESA			Nositelj radnje: Upravni odjel za EU fondove, UO za kulturu i šport (Grad Zadar), mjesni odbori	
Opis		Ključni dionici	Poveznice na strategiju: Plan upravljanja povijesnom jezgrom Zadra	
Ova akcija ima za cilj izgradnju sveobuhvatne baze dokaza za zadarsku noćnu ekonomiju mapiranjem kulturnih lokaliteta, javnih prostora, aktivnosti i potencijalnih zona aktivacije. Kombiniranjem prostornih podataka, terenskih procjena i kontinuiranog praćenja osigurat će se temelj za planiranje temeljeno na dokazima i prilagodljivo upravljanje.		Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Upravni odjel za komunalne djelatnosti i zaštitu okoliša, Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, gradske tvrtke i javne ustanove, Sveučilište u Zadru, Studentski zbor	Financije i resursi	
			Fondovi Europske unije, gradski proračun	
			Spremnost akcije: Planirana	
Aktivnost	Vremenski okvir	Rezultati	Pokazatelji	Problem/rizik
Mapiranje prostornih i kulturnih podataka	1. kv. 2026. – 1. kv. 2028.	- Sveobuhvatna GIS karta koja uključuje kulturne lokalitete, javne prostore, postojeće aktivnosti, potencijalne zone aktivacije, kartu visokorizičnih područja za gužve, nesreće, pritužbe na buku, područja sigurnosti/sukoba	- GIS baza podataka dovršena i ažurirana. - Broj mapiranih kulturnih/javnih prostora i zona aktivnosti.	- Ograničena dostupnost ili fragmentacija pouzdanih prostornih podataka.

Noćna anketa o radnoj snazi	2. kv. 2026. – 2. kv. 2027.	- Baza zaposlenika koji rade u noćnim smjenama (restorani, barovi, kulturna mjesta, usluge), uključujući sezonske/privremene radnike	- Broj anketiranih radnika	- Slab odgovor na anketu; neformalni/neprijavljeni radnici
Provođenje pješačkih obilazaka, noćnih revizija i posjeta lokaciji	2. kv. 2026. - 3. kv. 2027.	- Najmanje 2-noćne revizije i pješački obilasci provedeni s mješovitim skupinama dionika.	- Broj organiziranih obilazaka/revizija.	- Sudjelovanje dionika može biti malo ili ograničeno na određene skupine.
		- Izvješće s kvalitativnim podacima o žarištima noćnog života i potencijalnim mjestima održavanja.	- Raznolikost sudionika (tijela javne vlasti, poduzeća, nevladine organizacije, stanovnici).	
Periodična prilagodba Akcijskog plana NE-a na temelju podataka	3. kv. 2026. – 1. kv. 2028.	- Godišnje ažuriranje Akcijskog plana NE-a s preporukama utemeljenim na dokazima.	- Broj ažuriranja Akcijskog plana.	- Prikupljeni uvidi nisu sustavno integrirani u planiranje.
			- Zadovoljstvo dionika revizijama (na temelju anketa)	

SC 2 - PRERASPODJELA I DIVERSIFIKACIJA DRUŠTVENE I KULTURNE ŽIVOSTI

Naziv akcije: USPOSTAVA NOVIH KULTURNIH ZONA, POVEĆANJE UPOTREBLJIVOSTI JAVNIH PROSTORA I UVOĐENJE NOVIH PROGRAMA			Nositelj akcije: Upravni odjel za kulturu i šport (Grad Zadar)	
Opis		Ključni dionici	Poveznice na strategiju: Strategija razvoja urbanog područja Zadar 2021. - 2027.	
Ova akcija ima za cilj aktiviranje zadarskih javnih prostora i kvartova kroz kulturne intervencije, pilot programe i jače veze s postojećim događajima.		Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Koncertni ured Zadar, Centar za mlade i udruge, Gradska knjižnica Zadar, Društvo arhitekata Zadar, lokalni poduzetnici i lokalna udruženja poduzetnika	Financije i resursi: Fondovi Europske unije, gradski proračun	
			Spremnost akcije: U tijeku	
Aktivnost	Vremenski okvir	Rezultati	Pokazatelji	Problem/rizik
Procjena i planiranje transformacije nedovoljno iskorištenih javnih zgrada i prostora	2. kv. 2026. – 2. kv. 2028.	- Procjena najmanje 3 nedovoljno iskorištene javne zgrade i prostora izvan poluotoka (pristupačnost, sigurnost, upotrebljivost).	- Broj procijenjenih zgrada i prostora	- Preambiciozni prijedlozi koji premašuju proračun ili tehničku izvedivost
		- Suradnja s lokalnim arhitektima, kreativnim udrugama i nevladinim organizacijama kako bi se identificirali potencijalni koncepti aktivacije ili ponovne uporabe.	- Broj angažiranih kreativnih udruženja / stručnjaka	- Ograničen angažman kreativnih udruženja ili nevladinih organizacija
		- Idejne koncepcije i vizualizacije za svaku lokaciju koje prikazuju moguće intervencije (male pozornice, gledalište, umjetničke instalacije, rasvjeta, "pop-up" kulturne namjene, adaptivna ponovna uporaba zgrada).	- Broj dobivenih ideja	- Kašnjenja u odobravanju ili usklađivanju s prioritetima prostornog uređenja
Provedba fizičkih poboljšanja kako bi se povećala upotrebljivost javnih prostora, uključujući javnu umjetnost i dizajn	3. kv. 2025. – 3. kv. 2026.	- Najmanje 2 nove javne umjetničke instalacije ili dizajnerske intervencije u ključnim kulturnim/javnim zonama.	- Broj dovršenih novih intervencija.	- Mogući otpor stanovnika ili poteškoće s dozvolama.
		- Smjernice za integraciju javne umjetnosti u buduće prostorno planiranje.	- % ispitanih stanovnika zadovoljnih intervencijama.	

Pilot-provedba novih kulturnih programa u nedovoljno iskorištenim zgradama i prostorima	1. kv. 2027. - 3. kv. 2027.	- Najmanje 2 pilot kulturna događaja/programa organizirana (s naglaskom na centar za mlade i prostore u kvartovima), u suradnji s lokalnim umjetnicima, nevladinim organizacijama i institucijama	- Broj provedenih pilot programa.	- Ograničeno sudjelovanje zajednica ili nedovoljno sredstava.
		- Izvješće o naučenim lekcijama za povećanje kulturnog programiranja.	- Raznolikost uključenih kulturnih aktera (umjetnici, nevladine organizacije, grupe mladih).	
Kulturna aktivacija kvartova i decentralizacija događaja (Približavanje kulture)	2. kv. 2027. – 1. kv. 2028.	- Uspostavljen okvir suradnje između glavnih manifestacija (npr. Festival punog mjeseca, Festival kazališta) i lokalnih inicijativa u susjedstvu.	- Broj podržanih/proširenih događaja.	- Organizatori manifestacija mogu biti neskloni premještanju aktivnosti izvan središnjih područja.
		- Najmanje 3 postojeća događaja premještena/proširena u nove kulturne zone.	- % povećanja kulturnih događanja izvan središta grada.	
Povećanje vidljivosti kulturnih dobara i događanja izvan poluotoka (Otkrivanje skrivene kulture)	2. kv. 2026. - 2. kv. 2030.	- Integracija odabranih lokacija s postojećim kulturnim događajima, stvaranje „kulturnih staza u kvartovima“ ili vođenih ruta.	- Broj elemenata baštine i skrivenih lokaliteta integriranih u programe za kvartove.	- Ograničena suradnja vlasnika lokaliteta ili udruženja; slab angažman turista ili stanovnika; logističke poteškoće u povezivanju lokacija s događajima; rizik od gužvi na osjetljivim mjestima kulturne baštine.
		- Lokalizirane promotivne kampanje usmjerene na stanovnike i turiste (npr. kulturni kalendar kvarta)	- Broj događaja ili aktivnosti koje se održavaju na tim lokacijama.	
		- Suradnja s lokalnim udrugama, vodičima i kulturnim organizacijama kako bi se na tim lokacijama održavale interpretativne aktivnosti.		

SC 3 - POBOLJŠANJE MOBILNOSTI, SIGURNOSTI I DOBROBITI

NAZIV AKCIJE: UNAPRJEĐENJE UPRAVLJANJA JAVNIM PRIJEVOZOM PREMA UTVRĐENIM POTREBAMA NOĆNE EKONOMIJE			Nositelj radnje: Zadarsko javno prijevozničko poduzeće - Liburnija	
Opis		Ključni dionici	Poveznice na strategiju: Strategija razvoja urbanog područja Zadar 2021. - 2027., SUMP Zadar	
Ova je akcija usmjerena na prilagodbu zadarskog sustava javnog prijevoza kako bi bolje služio noćnoj ekonomiji produljenjem radnog vremena, poboljšanjem integracije s kulturnim i socijalnim uslugama te promicanjem održivih mogućnosti mobilnosti kao što su javni bicikli. Tim će se mjerama poboljšati dostupnost za radnike i posjetitelje, a istodobno će se poduprijeti sigurnije i uključivije noćno urbano iskustvo.		Upravni odjel za prostorno uređenje i graditeljstvo, Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka, Studentski zbor	Financije i resursi:	
			Fondovi Europske unije, Liburnija, Grad Zadar	
			Spremnost akcije: Planirana	
Aktivnost	Vremenski okvir	Rezultati	Pokazatelji	Problem/rizik
Uvođenje produženog radnog vremena i povećanje učestalosti javnog prijevoza (noćne linije i električni autobusi)	1. kv. 2026. – 3. kv. 2026.	- Noćne autobusne pilot linije na najmanje 2 glavna koridora.	- Broj uvedenih noćnih linija.	- Slaba potražnja može učiniti noćne linije financijski neodrživima.
		- Izvješće o ocjeni uspješnosti i zadovoljstva putnika	- Prosječan broj putnika po noćnoj liniji. - % korisnika koji potvrđuju poboljšanu pristupačnost.	
Osiguranje integracije s drugim sektorima kroz proširenje gradske iskaznice (uključujući kulturne objekte)	3. kv. 2026. - 3. kv. 2027.	- Ažurirana gradska iskaznica koja omogućuje kombinirani pristup javnom prijevozu i kulturnim prostorima.	- Broj institucija povezanih s gradskom iskaznicom.	- Sporo usvajanje od strane kulturnih subjekata ili tehnička pitanja u integraciji.
		- Potpisani ugovori s najmanje 3 kulturne ustanove.	- % povećanja korisnika iskaznica - Stopa zadovoljstva korisnika integriranim uslugama.	
Promicanje korištenja javnih bicikala za radnike i posjetitelje u noćnoj ekonomiji	1. kv. 2028. – 3. kv. 2028.	- Pokrenut program besplatnih/sniženih km za radnike i posjetitelje u noćnoj ekonomiji.	- Broj radnika/posjetitelja prijavljenih u program.	- Slabo prihvaćanje zbog sigurnosnih

		- Dodatna stajališta za bicikle postavljena u blizini središta noćnog života.	- Broj vožnji obavljenih tijekom noćnih sati.	problema ili nedostatka infrastrukture.
Upravljanje bukom, kvaliteta okoliša i prilagodljivo prostorno uređenje za NE	3. kv. 2026. – 4. kv. 2030.	- Mapiranje buke	- Analiza mapiranja buke	- Nedostatak pouzdanih podataka o upotrebi i potražnji.
		- Godišnja izvješća o praćenju - Prilagodljivi prostorni plan	- Broj objavljenih godišnjih izvješća - broj izrađenih dokumenata prilagodljivog prostornog uređenja	

SC 4 - PODUPIRANJE ODRŽIVOG RASTA I LOKALNOG ZAPOSŁJAVANJA

NAZIV AKCIJE: PODRŠKA ZAPOSŁJAVANJU U ZIMSKIM MJESECIMA (DESTINACIJA ZA SVE)			Nositelj akcije: Upravni odjel za gospodarstvo, obrtništvo i razvitak otoka (Grad Zadar)	
Opis		Ključni dionici	Poveznice na strategiju: Strategija razvoja urbanog područja Zadar 2021. - 2027.	
Ova akcija usmjerena je na smanjenje sezonalnosti zapošljavanja u Zadru uvođenjem programa koji osiguravaju da radnici ostanu zapošljivi i angažirani tijekom zimskih mjeseci. Razvojem ciljanog osposobljavanja za sezonske poslove, pružanjem financijskih poticaja poduzećima za zadržavanje radnika tijekom cijele godine i promicanjem upotrebe lokalnih proizvoda, inicijativa podupire stabilnost zapošljavanja i lokalno gospodarstvo. Akcija također ima za cilj ojačati Zadar kao cjelogodišnju destinaciju, čineći grad otpornijim na izazove sezonskog turizma.		Turistička zajednica grada Zadra, HNK Zadar, Koncertni ured Zadar, lokalni umjetnici, Sveučilište u Zadru, Gospodarska komora, lokalna udruženja poduzetnika	Financije i resursi:	
			Fondovi Europske unije, Grad Zadar	
			Spremnost akcije: Planirana	
Aktivnost	Vremenski okvir	Rezultati	Pokazatelji	Problem/rizik
Prepoznavanje poslodavaca u zimskoj sezoni i dijeljenje najboljih praksi	3. kv. 2026. – 3. kv. 2029.	- Godišnja nagrada za poduzetnike koji održavaju izvansezonsku aktivnost; objavljen vodič koji prikazuje uspješne strategije zapošljavanja zimi	- Broj nagrađenih poduzeća; vodič objavljen i distribuiran.	- Slabo sudjelovanje poduzeća; ograničena vidljivost inicijative.
Potporne vještine za radnu snagu izvan sezone	3. kv. 2026. - 3. kv. 2027.	- Financiranje bespovratnih sredstava za obrazovanje i usmjereno na upravljanje manjim kulturnim događanjima, izvansezonsko ugostiteljstvo, korisničku službu i logistiku za zimske aktivnosti	- Broj osposobljenih sudionika	- Slabo sudjelovanje zbog nedostatka interesa ili svijesti - Osposobljavanje nije usklađeno sa stvarnom potražnjom na tržištu rada
		- Povećan kapacitet radnika spremnih za izvansezonske uloge	- Zadovoljstvo poslodavaca osposobljenom radnom snagom	- Velika fluktuacija sezonskih radnika nakon osposobljavanja
Gradske inicijative i potpore za gospodarsku i kulturnu aktivaciju izvan sezone	3. kv. 2027. - 1. kv. 2029.	- Male financijske potpore ili logistička podrška za poduzetnike koji: koriste lokalne sastojke ili proizvode u izvansezonskim jelovnicima ili uslugama, surađuju sa susjednim poduzetnicima kako bi stvorili zajednička iskustva ili pakete.	- Broj poduzeća koja primaju poticaje	- Proračunska ograničenja mogu ograničiti broj korisnika
			- Broj radnika zaposlenih tijekom zimskih mjeseci	- Moguća zlorabaz sredstava bez odgovarajućeg praćenja
			- Povećanje ugovora o radu na neodređeno vrijeme	- Poduzetnici možda ne vide dugoročnu korist osim subvencija

Zimska kulturna događanja i manifestacije u kvartovima	3. kv. 2026. – 3. kv. 2029.	- Manji koncerti, izložbe, sajmovi hrane/rukotvorina ili tematske "kulturne noći" koje stvaraju privremena radna mjesta.	- Broj održanih događaja; broj stvorenih privremenih radnih mjesta	- Organizatori manifestacija možda neće davati prioritet izvansezonskim aktivnostima; rizik od slabog odaziva publike ili nedovoljne promocije
---	--------------------------------	--	---	--

6. Okvir za provedbu

NAZIV AKCIJE	Q1 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q1 2027	Q2 2027	Q3 2027	Q1 2028	Q2 2028	Q3 2028	Q1 2029	Q2 2029	Q3 2029	Q1 2030	Q2 2030	Q3 2030
RAZVOJ UPRAVLJAJUĆIH STRUKTURA ZA JAČANJE UPRAVLJANJA NOĆNOM EKONOMIJOM															
1.1.1. Uspostava Akcijske skupine za noćnu ekonomiju (NE)															
1.1.2. Pregled politika i propisa															
1.1.3. Uspostava integriranog mehanizma povratnih informacija o noćnoj ekonomiji															
1.1.4. Organizacija redovitih radnih sastanaka s više dionika i sastanaka za oblikovanje rješenja															
1.1.5. Imenovanje noćnog gradonačelnika / koordinatora za NE															
MAPIRANJE RELEVANTNIH PODATAKA O NOĆNOJ EKONOMIJI I IDENTIFICIRANJE POSTOJEĆIH I POTENCIJALNIH PODRUČJA OD INTERESA															
1.2.1. Mapiranje prostornih, kulturnih i okolišnih podataka pomoću digitalnih alata, pilotiranje novih rješenja u sklopu NE															
1.2.2. Provedba ankete o zaposlenicima koji rade u tijekom razdoblja NE															
1.2.3. Praćenje noćne mobilnosti i priljeva pomoću pametnih alata, pilotiranje zona posebnog, prometnog režima															
1.2.4. Provođenje preključkih bilazaka, noćnih revija i posjeta lokaciji (uključujući otoke)															
USPOSTAVA NOVIH KULTURNIH ZONA, POVEĆANJE UPOTREBLJIVOSTI JAVNIH PROSTORA I UVODENJE NOVIH PROGRAMA															
2.1.1. Procjena i planiranje transformacije nedovoljno iskorištenih javnih zgrada i prostora															
2.1.2. Provedba fizčkih poboljšanja kako bi se povećala upotrebljivost javnih prostora, uključujući javnu umjetnost i dizajn															
2.1.3. Pilot provedba novih kulturnih programa u nedovoljno iskorištenim zgradama i prostorima															
2.1.4. Kulturna aktivacija kvartova i decentralizacija događaja (Izbližavanje kulture)															
2.1.5. Povećanje vidljivosti kulturnih dobara i događanja izvan poluotoka (Otkrivanje skrivene kulture)															
2.1.6. Planovi upravljanja kvartovima za NE															
2.1.7. Inicijative pod vodstvom mladih i osmišljavanje kulturnih programa															
2.1.8. Participativno budžetiranje za projekte noćne ekonomije pod vodstvom mladih															
UNAPRIJEDENJE UPRAVLJANJA JAVNIM PRIJEVOZOM PREMA UTVRĐENIM POTREBAMA NOĆNE EKONOMIJE															
3.1.1. Uvođenje produženog radnog vremena i povećanje učestalosti javnog prijevoza (noćne linije)															
3.1.2. Osiguravanje integracije s drugim sektorima kroz proširenje gradske iskaznice (uključujući kulturne objekte)															
3.1.3. Promicanje korištenja javnih bicikala za radnike i posjetitelje u noćnoj ekonomiji															
3.1.4. Praćenje i vrednovanje održive noćne mobilnosti															
POTPORA ZAPOSŁAVANJU U ZIMSKIM MJESECIMA (DESTINACIJA ZA SVE)															
4.1.1. Prepoznavanje poslodavaca u zimskoj sezoni i dijeljenje najboljih praksi															
4.1.2. Potpore vještine za radnu snagu izvan sezone															
4.1.3. Gradske inicijative / potpore za poslodavsku i kulturnu aktivaciju izvan sezone															
4.1.4. Zimska kulturna događanja i manifestacije u kvartovima															

6.1 Detalji mehanizama upravljanja i procesa za provedbu

Upravljanje Integriranim akcijskim planom (IAP) strukturirano je kao višerazinski sustav s više dionika, osmišljen kako bi se osigurala koordinirana, transparentna i odgovorna provedba u gradskim odjelima, institucijama, civilnom društvu i akterima iz privatnog sektora.

6.2 Pojediniosti o tome kako širi dionici koji nisu izravno uključeni u mehanizam upravljanja za provedbu, ali koji su uključeni u ULG, mogu ostati uključeni.

Iako svi dionici iz Urbane lokalne grupe (ULG) neće izravno sudjelovati u formalnom mehanizmu upravljanja za provedbu Akcijskog plana za NE, njihov kontinuirani angažman ključan je za dugoročni uspjeh, legitimitet i uključivost strategije. Kako bi održao tu uključenost, Grad Zadar uspostaviti će strukturirani model sudjelovanja koji omogućuje širim dionicima - kao što su udruge iz kvartova, skupine mladih, kulturne organizacije, obrazovne ustanove, nevladine organizacije, operateri noćnog života, skupine stanovnika i profesionalna udruženja - da redovito doprinose donošenju odluka, praćenju i vrednovanju.

Dionici će ostati uključeni kroz **periodične otvorene forumе, konzultativne radionice i tematske radne skupine** (npr. kultura, mobilnost, sigurnost, okoliš, mladi). Ti će im mehanizmi omogućiti da pružaju povratne informacije o napretku u provedbi, suoblikuju nove inicijative, izraze zabrinutost i pomognu prilagoditi mjere lokalnim potrebama. Osim toga, digitalni alati - uključujući internetsku platformu za povratne informacije o NE-u, javne kontrolne ploče i ankete - osigurat će kontinuiranu dvosmjernu komunikaciju i transparentno izvješćivanje, omogućujući dionicima koji ne mogu fizički sudjelovati da ostanu informirani i doprinose. Ovaj pristup jamči da će šira zajednica ostati aktivan

partner u oblikovanju uravnotežene, žive i održive noćne ekonomije tijekom cijelog razdoblja provedbe.

6.3 Pojediniosti o ukupnim troškovima i pristupu financiranju za provedbu IAP-a

Provedba Akcijskog plana za noćnu ekonomiju (NE) zahtijevat će kombinaciju operativnih, programskih i kapitalnih ulaganja tijekom sedmogodišnjeg razdoblja. Troškovi će se razlikovati među intervencijama, od niskotarifnih organizacijskih mjera (npr. upravljačke strukture, koordinacija, platforme dionika) do programskih aktivnosti sa srednjim troškovima (npr. kulturna aktivacija, izgradnja kapaciteta, noćne revizije, inicijative mladih) i ciljanih kapitalnih ulaganja (npr. poboljšanja javnog prostora, nadogradnje rasvjete, sustavi za praćenje buke, digitalni alati, poboljšanja mobilnosti). S obzirom na strukturu mjera u području upravljanja, kulturne diversifikacije, mobilnosti i sigurnosti te održivog gospodarskog razvoja, ukupni troškovni okvir bit će organiziran u **četiri investicijske omotnice**: (1) upravljanje i koordinacija; (2) kulturno i socijalno programiranje; (3) infrastruktura za mobilnost i sigurnost; i (4) ekonomska potpora i potpora radnoj snazi.

Za financiranje tih ulaganja Zadar će koristiti **pristup kombiniranog financiranja** koji mobilizira općinske resurse, nacionalne i regionalne linije financiranja, programe EU-a, doprinose privatnog sektora i sufinanciranje od strane kulturnih i turističkih dionika. Općinski proračuni pokrivat će temeljne funkcije koordinacije, mehanizme uključivanja dionika i bitne usluge noćne mobilnosti. Fondovi EU-a - kao što su Europski fond za regionalni razvoj (ERDF), Europski socijalni fond+ (ESF+), Interreg, Kreativna Europa, Program jedinstvenog tržišta i Obzor Europa - mogu podržati kulturne inovacije, digitalnu transformaciju, razvoj radne snage i rješenja za održivu mobilnost. Partnerstva s turističkim organizacijama, operaterima noćnog života i lokalnim poduzećima omogućit će sufinanciranje događaja, mikrofestivala, sigurnosnih inicijativa i podatkovnih sustava. Dodatna sredstva mobilizirat će se putem sponzorstava, zaklada, programa DOP-a i javno-privatnih partnerstava za digitalne alate i nadogradnju infrastrukture. Ovaj diversificirani model financiranja osigurava financijsku izvedivost, smanjuje ovisnost o jednom izvoru i podupire dugoročnu održivost Akcijskog plana za NE.

6.4 Pojediniosti o ukupnom vremenskom okviru za provedbu IAP-a.

Provedba Akcijskog plana za NE predviđena je tijekom **sedmogodišnjeg razdoblja** (2026. - 2032.) i strukturirana je u **fazama** kako bi se osiguralo strateško uvođenje, učinkovito pilotiranje, praćenje i postupno skaliranje intervencija. Vremenski okvir usklađen je sa sezonskim, kulturnim i gospodarskim obrascima u Zadru, integrirajući angažman dionika, razvoj digitalnih sustava i infrastrukturna ulaganja.

1. faza – Priprema i pilotiranje (1. godina)

- Uspostava upravljačkih struktura, uključujući Akcijsku skupinu za noćnu ekonomiju, Ured noćnog gradonačelnika i tematske radne skupine.
- Mapiranje i procjena javnih prostora, obrazaca mobilnosti, razina buke, potreba za radnom snagom i kulturnih dobara.
- Pilotiranje ključnih mjera kao što su prilagodljivo prostorno uređenje, mikrofestivali, digitalni kalendari događaja i platforme za uključivanje mladih.
- Početne konzultacije s dionicima, forumi u zajednici i kampanje za podizanje razine osviještenosti javnosti.

2. faza – Skaliranje i integracija (2.–3. godina)

- Proširenje uspješnih pilot projekata diljem grada, uključujući provedbu prilagodljivog prostornog planiranja, usluge noćne mobilnosti i kulturnu aktivaciju susjedstva.
- Uvođenje digitalnih nadzornih ploča, participativnih platformi i mehanizama za povratne informacije u stvarnom vremenu.
- Integracija međusektorskih inicijativa (kultura, mobilnost, sigurnost, mladi, održivost) kako bi se osigurala koordinirana provedba.
- Programi osposobljavanja i izgradnja kapaciteta za dionike, uključujući poduzeća, javne službe i predstavnike mladih.

3. faza – Konsolidacija i optimizacija (4.-5. godina)

- Provedba srednjoročnih infrastrukturnih projekata: nadogradnje javnog prostora, poboljšanja rasvjete, sustavi za ublažavanje buke i poboljšanja mobilnosti.
- Skaliranje cjelogodišnjeg kulturnog programiranja, zimskih događanja i inicijativa mladih.
- Kontinuirano praćenje, vrednovanje i prilagodba mjera na temelju prikupljenih podataka i povratnih informacija dionika.
- Jačanje veza upravljanja na više razina i uključivanje lekcija u politike urbanog razvoja na razini grada.

4. faza – Održivost i vrednovanje (6.-7. godina)

- Potpuna institucionalizacija mehanizama upravljanja NE-om.
- Dugoročna financijska i operativna održivost osigurana je diversificiranim sporazumima o financiranju i partnerstvu.
- Sveobuhvatno vrednovanje ključnih pokazatelja u svim strateškim ciljevima (SC 1 - SC 4), uključujući društveni, gospodarski, kulturni utjecaj i utjecaj na okoliš.
- Diseminacija rezultata, najboljih praksi i razmjena znanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Ovaj fazni vremenski okvir omogućuje **inkrementalni razvoj**, testiranje i prilagodbu intervencija, osiguravajući da NE u Zadru postane **inkluzivna, održiva i otporna**, istovremeno omogućujući kontinuirani angažman dionika i donošenje odluka na temelju podataka tijekom cijelog razdoblja provedbe.

6.5 Pojediniosti o ukupnom pristupu praćenju provedbe IAP-a i bilježenju uspješnosti prema određenim pokazateljima.

Praćenje provedbe Akcijskog plana za NE ključno je za osiguravanje odgovornosti, transparentnosti i odlučivanja utemeljenog na dokazima. Pristup kombinira kvantitativno i kvalitativno prikupljanje podataka, praćenje u stvarnom vremenu, povratne informacije dionika i strukturirano izvješćivanje kako bi se pratio napredak u odnosu na unaprijed definirane pokazatelje u svim strateškim ciljevima (SC 1 - SC 4).

Struktura praćenja i odgovornosti

- Akcijska skupina za noćnu ekonomiju i Noćni gradonačelnik: Središnji operativni tim odgovoran za analizu podataka i izradu preporuka
- Tematske radne skupine: pružaju tehničke inpute, validiraju lokalne podatke i izvješćuju o sektorskim aktivnostima (npr. mobilnost, kulturno programiranje, angažman mladih).

- Vanjski dionici: poduzeća, nevladine organizacije, stanovnici i predstavnici mladih doprinose putem digitalnih platformi, anketa i periodičnih savjetodavnih foruma.

Ključni pokazatelji uspješnosti (KPU)

Praćenje će biti povezano s mjerljivim rezultatima za svaki SC, uključujući, ali ne ograničavajući se na:

SC	PRIMJERI POKAZATELJA
SC 1 – POBOLJŠANJE UPRAVLJANJA NOĆNOM EKONOMIJOM I PLANIRANJA TEMELJENOG NA PODACIMA	Broj sastanaka s dionicima; donošenje odluka temeljenih na podacima; stopa aktivnosti mehanizma za davanje povratnih informacija; provedene sesije izgradnje kapaciteta
SC 2 - PRERASPODJELA I DIVERSIFIKACIJA DRUŠTVENE I KULTURNE ŽIVOSTI	Broj kulturnih mikrofestivala; sati aktivacije javnog prostora; stope sudjelovanja; geografska raspodjela aktivnosti
SC 3 - POBOLJŠANJE MOBILNOSTI, SIGURNOSTI I DOBROBITI	Noćne autobusne linije, pješački i biciklistički tokovi; izvješća o incidentima; razine buke i kvalitete zraka.
SC 4 - PODUPIRANJE ODRŽIVOG RASTA I LOKALNOG ZAPOSŁJAVANJA	Podaci o sezonskoj i cjelogodišnjoj zaposlenosti; broj angažiranih lokalnih proizvođača; sudjelovanje mladih u zapošļjavanju; izvansezonska gospodarska aktivnost

3. Metode prikupljanja podataka

- Digitalni alati: platforme za događanja, mobilne aplikacije, internetske ankete i nadzorne ploče za praćenje mobilnosti, buke i gustoće publike u stvarnom vremenu.
- Terenska opažanja: noćne revizije, pješački obilasci i posjeti lokacijama kako bi se provjerilo korištenje javnog prostora, sigurnost i pristupačnost.
- Povratne informacije dionika: forumi zajednice, vijeća mladih i participativne platforme za prikupljanje kvalitativnih uvida.
- Administrativni podaci: registracija poduzeća, evidencije o zapošļjavanju, statistika prijevoza i izvješća javnih službi.

4. Izvješćivanje i revizija

- Godišnja izvješća: procjena napretka u odnosu na ključne pokazatelje uspješnosti, iskorištenost proračuna, zadovoljstvo dionika te društvenih, kulturnih, gospodarskih i ekoloških utjecaja.
- Srednjoročno vrednovanje (3. - 4. godina): provedba dubinske procjene kako bi se prilagodila strategija, proširile uspješne mjere i preraspodijelili resursi.
- Završno vrednovanje (7. godina): Mjerenje ukupnih ishoda, učinka i održivosti; prikupljanje naučenih lekcija za buduće planiranje NE-a.

5. Kontinuirano učenje i prilagodba

- Praćenje na temelju podataka omogućuje prilagodljivo upravljanje, omogućujući gradu da prilagodi propise, kulturno programiranje, rješenja za mobilnost i sigurnosne mjere na temelju dokaza u stvarnom vremenu.

Rizik	Vrsta rizika	Kategorizacija	Mjere smanjenja/ublažavanja
Slaba uključenost dionika u Akcijsku skupinu za NE	Organizacijski / upravljački	Srednje visok	Transparentni pozivi, poticaji za sudjelovanje, rotiranje lokacija, aktivno olakšavanje
Nedovoljno financiranje ili kašnjenja u dodjeli financijskih sredstava	Financijski	Visok	Osiguravanje više izvora financiranja (fondovi EU-a, gradski proračun, sponzori), proračun za nepredviđene situacije, fazni pristup
Otpor lokalnog stanovništva (buka, sigurnost, gužva)	Socijalni / zajednica	Srednje visok	Komunikacijske kampanje, savjetovanja sa stanovnicima, jasni planovi upravljanja sigurnošću i bukom
Ograničena dostupnost podataka ili loša kvaliteta podataka za mapiranje NE-a	Tehnički / podatkovni	Srednje visok	Partnerstvo sa Sveučilištem u Zadru, integracija turističkih i općinskih podataka, uspostava jednostavnih alata za praćenje
Slabo sudjelovanje u programima kulture ili javnih prostora	Operativni / sudjelovanje	Nizak	Procjena potreba prije osmišljavanja, ciljane promocije, zajedničko stvaranje s udrugama i umjetnicima
Sigurnosni incidenti u noćnoj mobilnosti ili na mjestima održavanja	Sigurnosni / operativni	Visok	Jačanje suradnje policijskih i zdravstvenih službi, edukacija dionika o sigurnosti
Sezonska ovisnost koja dovodi do slabe zaposlenosti tijekom zimskog razdoblja	Gospodarski / strukturni	Visok	Poticanje izvansezonskih događaja, povezivanje NE-a s lokalnim proizvodnim sustavima, ciljani programi zapošljavanja

- Krugovi povratnih informacija s dionicima osiguravaju da NE ostane inkluzivna, živahna i otporna, istovremeno promičući digitalnu transformaciju, angažman mladih i održivi urbani razvoj.

6.6 Pojediniosti o cjelokupnom pristupu upravljanju rizicima.

Djelotvorno upravljanje rizicima ključno je kako bi se osiguralo da provedba Akcijskog plana za NE bude **otporna, prilagodljiva i održiva**. Pristup uključuje utvrđivanje, procjenu, ublažavanje i praćenje potencijalnih rizika u svim strateškim ciljevima (SC 1 - SC 4), mjerama i predloženim akcijama te integraciju upravljanja rizicima u upravljačke, operativne i participativne mehanizme plana.

Tablica opisuje opće rizike primjenjive na većinu predloženih aktivnosti.

7. Zaključak

Integrirani akcijski plan razvijen u okviru mreže *Cities After Dark* predstavlja sveobuhvatan i dugoročno usmjeren okvir za održivo upravljanje i razvoj noćne ekonomije Grada Zadra. Temeljen na četiri međusobno povezana specifična cilja i dvanaest konkretnih akcija, IAP usklađenom s principima URBACT-a i širim ciljevima održivog urbanog razvoja Grada.

Plan prepoznaje noćnu ekonomiju kao složen sustav koji se isprepliće s aktivnostima kulturnog sektora, mobilnošću, upravljanjem javnim prostorima, zapošljavanjem, turizmom, zaštitom okoliša. Umjesto odvojenog tretiranja ovih dimenzija, IAP-om se predlaže koordinirani pristup aktivnostima koje jačaju institucionalne kapacitete, poboljšavaju međusektorsku suradnju i aktivno uključuju građane, poduzeća, kulturne aktere i civilno društvo u sukreiranje rješenja za noćnu ekonomiju grada.

Ključan prijedlog IAP-a je uspostava strukturiranog okvira upravljanja noćnom ekonomijom, uključujući upravljačku strukturu, sustavno prikupljanje i analizu podataka te kontinuirano jačanje kapaciteta ključnih dionika. Mjere imaju za cilj osigurati čvrstu osnovu za donošenje odluka i dugoročnu usklađenost politika, istovremeno omogućujući Gradu Zadru učinkovitije odgovaranje na nove izazove i prilike gradske noćne ekonomije. Jednako važan je fokus Plana na redistribuciju i diversifikaciju društvenih i kulturnih aktivnosti u noćnim satima. Aktiviranjem neiskorištenih javnih prostora, uspostavom novih kulturnih zona i podrškom decentraliziranom kulturnom programiranju, IAP teži smanjenju pritisaka na povijesnu jezgru, ublažavanju negativnih posljedica turizma i jačanju kulturnog života u svim kvartovima grada. Konačan cilj je ojačati lokalni identitet, formirati balans sadržaja i kvalitete života lokalnog stanovništva tijekom noći, poboljšati pristup kulturi i doprinijeti uravnoteženijoj i inkluzivnijoj noćnoj ekonomiji tijekom cijele godine.

Poboljšanje noćne mobilnosti, sigurnosti i dobrobiti čini još jedan ključni stup Plana. Akcije usmjerene na javni prijevoz, pristupačnost, upravljanje bukom i kvalitetu okoliša izravno odgovaraju na potrebe stanovnika, a istovremeno podržavaju radnike i posjetitelje. Prioritetom inkluzivnog dizajna, sigurnosti i zdravlja, Plan potvrđuje princip da dinamična noćna ekonomija mora ići ruku pod ruku s visokom kvalitetom života. IAP stavlja snažan naglasak na održivi rast i lokalno zapošljavanje. Podrškom cjelogodišnjoj ekonomskoj aktivnosti, jačanjem veza s lokalnim proizvodnim sustavima i poboljšanjem uvjeta rada u noćnoj ekonomiji, Plan doprinosi većoj otpornosti, socijalnoj pravednosti i gospodarskoj diverzifikaciji. Aktivnosti posebno su važne za ublažavanje sezonalnosti i osiguravanje da se koristi noćne ekonomije ravnomjernije raspodijele unutar zajednice.

Integrirani akcijski plan *Cities After Dark* pruža Gradu Zadru jasan strateški okvir za oblikovanje noćne ekonomije koja je održiva, inkluzivna i temelji se na lokalnim potrebama i kapacitetima. Iznad okvira trajanja URBACT mreže, upravljačke strukture, partnerstva i metodologije razvijene kroz ovaj proces očekuje se da ostanu na snazi, omogućujući kontinuiranu prilagodbu i dugoročni utjecaj.

7.1 Planovi za komuniciranje i širenje IAP-a na lokalnoj i nacionalnoj razini.

Učinkovita komunikacija i diseminacija informacija od ključne su važnosti kako bi se osigurala **svijest, angažman i podrška** za uspješnu provedbu IAP-a sa stanovnicima, poduzećima, institucijama i kreatorima politika. Komunikacijska strategija osmišljena je tako da dosegne različitu publiku na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, koristeći **digitalne i tradicionalne kanale**.

1. Lokalna komunikacija i angažman

- **Digitalne platforme:** Pokretanje namjenske rubrike za noćnu ekonomiju na internetskim stranicama Grada Zadra, koja sadrži akcijski plan, dizajn i promociju digitalnog kalendara događaja, nadzornih ploča
- **Kampanje na društvenim mrežama:** Aktivna diseminacija putem gradskih kanala na društvenim mrežama kako bi se najavili događaji, pilot projekti, mikrofestivali, mogućnosti participativnog budžetiranja i novosti po pitanju upravljanja.
- **Forumi i radionice u zajednici:** Redovite javne konzultacije, sastanci u kvartovima i skupovi mladih za predstavljanje napretka, prikupljanje doprinosa i zajedničko stvaranje rješenja.
- **Newsletteri i priopćenja za javnost:** Mjesečna ili tromjesečna priopćenja lokalnim medijima, poslovnim udruženjima i kulturnim institucijama, sa sažetkom postignuća i nadolazećih inicijativa.
- **Vizualno označavanje i javno informiranje:** plakati, digitalni zasloni i panoji u javnim prostorima i na prometnim čvorištima kako bi se povećala vidljivost inicijativa NE-a i mogućnosti sudjelovanja.

2. Nacionalna komunikacija i diseminacija

- **Umrežavanje i konferencije:** Sudjelovanje na nacionalnim konferencijama o urbanom razvoju, kulturi i turizmu kako bi se predstavila strategija noćne ekonomije grada Zadra
- **Medijsko informiranje:** suradnja s nacionalnim tiskom, radijem i televizijom radi predstavljanja inovativnih projekata kao što su prilagodljivo prostorno uređenje, digitalni alati i kulturne inicijative pod vodstvom mladih.
- **EU i međunarodne platforme:** Diseminacija putem URBACT-a, Interrega i drugih europskih urbanih mreža za razmjenu najboljih praksi i privlačenje prilika za razmjenu znanja; aktivno sudjelovanje u inicijativi Global Cities After Dark.

7.2 Neposredni sljedeći koraci u narednih šest mjeseci (studeni 2025. do travnja 2026.) za provedbu IAP-a.

Razvoj zadarske noćne ekonomije (NE) oslanja se na koordinirano upravljanje, planiranje temeljeno na podacima, kulturnu aktivaciju, poboljšanja mobilnosti i gospodarsku otpornost. Uspostavit će se snažne upravljačke strukture, uključujući Akcijsku skupinu za noćnu ekonomiju, tematske radne skupine i imenovanje Noćnog gradonačelnika kako bi se osigurala međusektorska koordinacija, angažman dionika i prilagodljivo donošenje odluka. Mapiranje prostornih, kulturnih, mobilnih, sigurnosnih i okolišnih podataka temeljit će se na strateškom planiranju, omogućujući intervencije utemeljene na dokazima.

Kako bi se diversificirale aktivnosti i poboljšala iskoristivost javnog prostora, nedovoljno iskorištene površine aktivirat će se kroz adaptivno prostorno uređenje, mikrofestivali, nadogradnje javnog prostora i kulturne događaje u kvartovima, donoseći kulturnu živost u zajednice i smanjujući pritisak na gradski poluotok. Noćna mobilnost poboljšat će se produženim radnim vremenom javnog prijevoza, integriranim izdavanjem karata, promicanjem održivih sredstava prijevoza kao što su bicikli i hodanje te kontinuiranim praćenjem kako bi se osigurao siguran, učinkovit i uključiv pristup. U konačnici, potpora

zapošljavanju u zimskim mjesecima kroz obuku, izvansezonske događaje, gradske inicijative i programe za prepoznavanje poduzeća ojačat će cjelogodišnju gospodarsku otpornost.

Zajedno ove mjere stvaraju **živu, inkluzivnu i održivu noćnu ekonomiju**, integrirajući upravljanje, kulturu, mobilnost i gospodarski rast u korist stanovnika, mladih, poduzetnika i posjetitelja u Zadru.